

คดีปกครองเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (2544-2555)

โดยนายอนุชา สุณสวัสดิกุล ตุลาการศาลปกครองกลาง

บรรยายเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๕

ณ โรงแรมภาลัย อ.เมือง จ.อุตรธานี

จัดโดยสมาคมข้าราชการส่วนตำบลและเทศบาล

เทศบาล

1. คดีหมายเลขแดงที่ อ.715/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.124/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเทียนชัย ดิยพงศ์พัฒนา ที่ 1 กับพวกรวม 10 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต ที่ 1 กับพวกรวม 9 คน

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 (สภาเทศบาลนครภูเก็ต) ได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และกำหนดให้ยื่นคำแปรญัตติเป็นเวลา 2 วัน และผู้ฟ้องคดีที่ 1 ถึงที่ 8 โดยผู้ฟ้องคดีที่ 9 และที่ 10 เป็นผู้รับรอง ได้ยื่นคำแปรญัตติต่อประธานกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ในวันที่ 15 มกราคม 2548 โดยมีข้อความในคำแปรญัตติว่าขอปรับลดรายจ่ายร้อยละสิบ ตามรายชื่อและรายละเอียดตามแผนงาน ดังนี้ (1) ด้านบริหารทั่วไป 2 แผนงาน (2) ด้านบริการชุมชนและสังคม 6 แผนงาน (3) ด้านเศรษฐกิจ 2 แผนงาน (4) ด้านการดำเนินงานอื่น 1 แผนงาน ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นคณะผู้ขอแปรญัตติ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2548 ประธานคณะกรรมการได้แจ้งว่าคณะกรรมการประชุมและพิจารณาคำแปรญัตติของผู้ฟ้องคดีทั้งแปดมีมติว่า คำแปรญัตติที่เสนอไม่ปรากฏว่าจะขอแก้ไขเพิ่มเติมตอนใดข้อใด แต่หากจะถือว่าเป็นการแก้ไขทุกตอน ทุกข้อ 10 % นั้น มีรายการบางรายการเป็นรายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย เช่น เงินเดือนข้าราชการ ฯลฯ ซึ่งต้องห้ามไม่ให้แปรญัตติตามข้อ 61 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 จึงถือว่าการแปรญัตติที่ยื่นมานั้นไม่ชอบด้วยระเบียบ คณะกรรมการจึงไม่สามารถรับ คำแปรญัตติไว้พิจารณาได้ ต่อมาในวันที่ 24 มกราคม 2548 ได้มีการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 และเริ่มพิจารณาในวาระที่สองชั้นแปรญัตติ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้ทักท้วงว่าคำแปรญัตติของผู้ฟ้องคดีชอบด้วยระเบียบและคณะกรรมการไม่มีอำนาจในการไม่รับคำแปรญัตติ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ประธานสภาเทศบาลนครภูเก็ต) ได้วินิจฉัยและมีความเห็นเช่นเดียวกับมติของคณะกรรมการแปรญัตติแล้วได้ขอมติจากที่ประชุม ผลปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 ได้มีมติ 12 เสียง ต่อ 10 เสียง ไม่ให้มีการอภิปรายในวาระที่สอง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 ได้มีมติเห็นชอบให้คงไว้ตามร่างเดิมตามที่คณะกรรมการแปรญัตติเสนอ 12 เสียง ต่อ 10 เสียง และมีมติเสียงข้างมากเห็นชอบให้ตราร่าง เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ในวาระที่สามแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ส่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าวไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 8 (ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต) พิจารณานอญุมัติ ให้เทศบาลนครภูเก็ตตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และให้ใช้บังคับได้ทันทีเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลแล้ว 7 วัน

และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ประกาศใช้เทศบัญญัติดังกล่าวเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 เห็นว่า ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของเทศบาลนครภูเก็ต มีเนื้อหา 5 ส่วน และปรากฏรายละเอียดในส่วนที่ 2 กำหนดให้ตราเทศบัญญัติแบ่งเป็น 7 ข้อ แต่สาระสำคัญอยู่ที่ข้อ 4 งบประมาณรายจ่ายทั่วไป และข้อ 5 งบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ การเสนอขอแปรญัตติน่าจะเสนอขอแปรญัตติเป็นรายการเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 60 และข้อ 61 มากกว่าการเสนอขอแปรญัตติเป็นรายข้อ ดังข้อ 49 วรรคสอง แห่งระเบียบดังกล่าว ซึ่งกำหนดไว้สำหรับเทศบัญญัติประเภทอื่นซึ่งมีสาระหรือข้อความอันเป็นวัตถุประสงค์ของร่างเทศบัญญัติมากกว่าร่างเทศบัญญัติงบประมาณ และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าที่ประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 ได้มีมติกำหนดรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์ในการเสนอคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากระเบียบฯ ข้อ 49 วรรคสอง ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ขอแปรญัตติในข้อ 4 งบประมาณรายจ่ายทั่วไปตามรายการของทั้ง 11 แผนงาน ซึ่งทุกๆ แผนงานมีรายการค่าใช้จ่ายตามข้อผูกพันที่ขัดต่อระเบียบฯ ข้อ 61 วรรคหนึ่ง รวมอยู่ด้วย แต่มิใช่เป็นรายจ่ายตามข้อผูกพันทั้งหมด ผู้แปรญัตติมีสิทธิเข้าไปชี้แจงแสดงความคิดเห็นตาม คำแปรญัตติได้ตามระเบียบฯ ข้อ 114 มิใช่เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่า หากเห็นว่าไม่มีเหตุต้องชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติไม่ต้องไปชี้แจงดังกล่าวให้การของผู้ถูกฟ้องคดี อีกทั้งไม่มีระเบียบข้อใดที่กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับคำแปรญัตติด้วยเช่นกัน คณะกรรมการต้องให้โอกาส ผู้แปรญัตติได้ชี้แจงแสดงความคิดเห็นว่าจะขอตัดค่าใช้จ่ายในรายการใดด้วยเหตุผลใด และคณะกรรมการมีมติอย่างไร ให้แก้ไขตามคำแปรญัตติหรือไม่ รายการใดเป็นรายการที่มีข้อห้าม มิให้แปรญัตติตามระเบียบฯ ข้อ 61 ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติหรือกรรมการขอสงวนความเห็นในเรื่องใดบ้าง เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้พิจารณาคำแปรญัตติเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ 50 คือ เสนอร่างเทศบัญญัติตามร่างเดิมและตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานและความคิดเห็นยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ส่งรายงานนั้นแก่สมาชิกของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 ไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมง ก่อนวันประชุมพิจารณาในวาระที่สองตามข้อ 51 ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า การที่คณะกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 มีมติไม่รับคำแปรญัตติของผู้ฟ้องคดีทั้งหมดและไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีซึ่งได้ไปประชุมกับคณะกรรมการตามที่นัดหมายแล้วได้มีโอกาสชี้แจงตามคำแปรญัตติ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 115 วรรคสอง อันขัดต่อเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มุ่งประสงค์ให้ความคุ้มครองสิทธิของเสียงข้างน้อยที่จะมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติในฐานะผู้แปรญัตติด้วย นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

สำหรับการประชุมในวาระที่สองตามข้อ 51 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 เป็นการประชุมพิจารณาสืบเนื่องจากรายงานและบันทึกความเห็นของคณะกรรมการแปรญัตติตามข้อ 50 ส่วนการพิจารณาในวาระที่สาม จะไม่มีการอภิปรายตามระเบียบฯ ข้อ 52 เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามติของคณะกรรมการแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ไม่ชอบด้วยระเบียบข้างต้นดังที่

ได้วินิจฉัยไว้แล้ว ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของมติคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้วินิจฉัยและมีความเห็นเช่นเดียวกับมติของคณะกรรมการแปรญัตติ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 มีมติให้ความเห็นชอบรายงานการประชุมของคณะกรรมการแปรญัตติ แล้วมีมติเห็นชอบร่างเทศบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สาม การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 จึงไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ไปด้วย ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า กระบวนการพิจารณาคำแปรญัตติ และการประชุมพิจารณาญัตติร่างเทศบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองและวาระที่สามของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 9 ที่ดำเนินการประชุมโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 อันเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อ จัดให้มีเทศบัญญัติ ได้ดำเนินการมาโดยไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับ การประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ในส่วนที่เป็นรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 8 ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติดังกล่าวและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต) ลงนามประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติ จึงมีผลให้ เทศบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548 ของเทศบาลนครภูเก็ต ที่เป็นเหตุพิพาทในคดีนี้เป็นกฎหมายที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย พิพากษาให้เพิกถอนเทศบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งเป็นวันใช้บังคับเทศบัญญัติดังกล่าว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายนพดล เสงเจริญ

2. คดีหมายเลขแดงที่ อ.707-708/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.184/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี บริษัท ไทยวัฒนวิศวกการทาง จำกัด

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี เทศบาลเมืองหนองคาย ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ที่ 2

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (เทศบาลเมืองหนองคาย) ได้ว่าจ้างผู้ฟ้องคดีให้ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและซอยต่างๆ ในเขตพื้นที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 พร้อมท่อลอดถนนจำนวน 48 สาย ตามสัญญาจ้างลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งสัญญาจ้างข้อ 4 กำหนดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตกลงจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน 104,980,000 บาท และจะแบ่งจ่ายเป็นจำนวน 7 งวด โดยจะจ่ายในปีงบประมาณ 2544 ถึงปีงบประมาณ 2550 เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทำสัญญาจ้างดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ได้ตั้งงบประมาณสำหรับดำเนินการก่อสร้างตามสัญญาดังกล่าวไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2543 และไม่ได้ตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา 65 แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แต่อย่างไรก็ตาม การตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดังกล่าว ถือว่าเป็นขั้นตอนการเตรียมเงินงบประมาณเพื่อจัดสรรใช้จ่ายสำหรับดำเนินการก่อสร้างตามที่สภาเทศบาลได้อนุมัติโครงการไว้ ซึ่งขั้นตอนการเตรียมเงิน

งบประมาณนั้น มีลักษณะเป็นการกระทำทางปกครองอย่างหนึ่งในกระบวนการก่อนทำสัญญาและเป็นการกระทำของฝ่ายปกครองฝ่ายเดียวที่แยกออกจากตัวสัญญา ดังนั้น การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ดังกล่าว จึงมิได้มีผลทำให้สัญญาข้างดังกล่าวเข้าลักษณะของสัญญาทางปกครองที่จะตกเป็นโมฆะ และทราบได้ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ยังมีได้บอกเลิกสัญญาด้วยเหตุความไม่ชอบด้วยระเบียบของกระบวนการทำสัญญาดังกล่าว สัญญาระหว่างผู้ผูกฟองคดีกับผู้ผูกฟองคดีที่ 1 จึงมีผลผูกพันคู่สัญญาต่อไป

ต่อมา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2542 ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ได้ขออนุมัติก่อนนี้ผูกพันเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณต่อผู้ผูกฟองคดีที่ 2 (ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย) เนื่องจากงบประมาณของผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ในปีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินการก่อสร้างได้ตามสัญญา แต่ผู้ผูกฟองคดีที่ 2 ไม่อนุมัติ ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 จึงมีหนังสือลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2543 บอกเลิกสัญญากับผู้ผูกฟองคดีนั้น เห็นว่า แม้สัญญาพิพาทจะมีได้มีข้อกำหนดให้ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 มีสิทธิบอกเลิกสัญญาในกรณีที่ ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการก่อสร้าง แต่เมื่อสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาทางปกครองที่ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ซึ่งเป็นคู่สัญญาฝ่ายปกครองมีเอกสิทธิ์ในการบอกเลิกสัญญาได้ฝ่ายเดียว ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 จึงมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ ประกอบกับการที่ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการก่อสร้างตามสัญญา ถือได้ว่าเป็นปัญหาทางการเงินที่ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 จะต้องบริหารจัดการเพื่อให้มีเงินงบประมาณเพียงพอสำหรับการดำเนินกิจการทางปกครองของ ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 กรณีจึงเห็นได้ว่าการบอกเลิกสัญญาของผู้ผูกฟองคดีที่ 1 เป็นการบอกเลิกสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และมีผลให้สัญญาพิพาทสิ้นสุดลงด้วยการเลิกสัญญา เมื่อการบอกเลิกสัญญาเป็นการแสดงเจตนาที่ไม่อาจจะถอนการบอกเลิกสัญญาได้ตามนัยมาตรา 386 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ผูกฟองคดีกับผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ทำบันทึกต่อท้ายสัญญา จำนวนสามฉบับภายหลังจากที่มีการบอกเลิกสัญญาแล้วเพื่อให้ผู้ผูกฟองคดีทำงานก่อสร้างต่อไป จึงไม่มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาข้างฉบับเดิม ทั้งนี้ หากผู้ผูกฟองคดีที่ 1 มีความประสงค์จะดำเนินการก่อสร้างต่อไป ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการสรรหาผู้รับเหมารายใหม่ตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แต่ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ก็หาได้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวไม่ ทั้งที่ผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ควรรู้ว่าเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบของทางราชการ ประกอบกับผู้ผูกฟองคดีเป็นผู้ประกอบการ ที่มีอาชีพรับเหมาก่อสร้างย่อมต้องรู้ว่าเมื่อสัญญาสิ้นสุดแล้วไม่อาจทำบันทึกต่อท้ายสัญญาได้อีก การที่ผู้ผูกฟองคดีกับผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ตกลงยินยอมทำบันทึกต่อท้ายสัญญาดังกล่าว จึงเป็นการทำสัญญาที่มีวัตถุประสงค์แห่งสัญญาต้องห้ามขัดแจ้งโดยกฎหมาย อันมีผลให้บันทึกดังกล่าวตกเป็นโมฆะ ไม่อาจถือว่าเป็นการทำสัญญาฉบับใหม่แทนสัญญาข้างเดิม และไม่อาจให้สัตยาบันได้

เมื่อสัญญาข้างลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 สิ้นสุดลงด้วยการบอกเลิกสัญญา และบันทึกต่อท้ายสัญญาดังกล่าวตกเป็นโมฆะตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ย่อมมีผลให้คู่สัญญา กลับสู่ฐานะเดิม แต่การที่ผู้ผูกฟองคดีทำงานก่อสร้างแล้วเสร็จ และผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ได้รับประโยชน์จากงานก่อสร้างของผู้ผูกฟองคดีไว้โดยได้ใช้ประโยชน์เพื่อการบริการสาธารณะแก่ประชาชน จึงถือได้ว่าผู้ผูกฟองคดีที่ 1 ได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยปราศจากมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นลาภมิ

ควรได้ตามมาตรา 406 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ลงมือก่อสร้าง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้ชักท้วงถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของสัญญาจ้าง อีกทั้ง การทำงาน ก่อสร้างก็ได้มีเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นผู้ควบคุมงานและตรวจรับงานไว้ จึงน่าเชื่อว่าผู้ ฟ้องคดีทำงานก่อสร้างหรือชำระหนี้โดยสุจริต กรณีจึงไม่เข้าลักษณะของการชำระหนี้ตามอำเภอใจ หรือเป็นการพนันวิสัยหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามมาตรา 407 มาตรา 410 มาตรา 411 แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว โดยที่ปรากฏว่าคณะกรรมการ พยานผู้เชี่ยวชาญที่ศาลปกครองแต่งตั้งขึ้นได้เสนอความเห็น ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ทำงานก่อสร้างแล้ว เสร็จจริง สามารถคำนวณปริมาณงานค่าก่อสร้างตามหลักวิชาการ ณ เดือนตุลาคม 2542 เป็น เงินค่าก่อสร้างจำนวน 55,809,540 บาท และค่า Factor F 1.288 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 71,882,000 บาท แต่ค่า Factor F ดังกล่าวเป็นค่าชดเชยงานก่อสร้างในส่วนของค่าอำนาจการ ดอกเบี้ย กำไร และภาษี ตามสัญญาจ้าง และเมื่อสัญญาจ้างดังกล่าวสิ้นสุดลงด้วยการบอกเลิก สัญญาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่มีความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินค่า Factor F ต่อไป ดังนั้น ผู้ฟ้อง คดีจึงมีสิทธิได้รับเฉพาะ ค่าก่อสร้างเป็นเงินจำนวน 55,809,540 บาท โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ จ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วเป็นเงินจำนวน 25,880,692 บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงต้องใช้ คำนวณค่าก่อสร้างให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน 29,928,848 บาท และปรากฏว่าการที่ศาลปกครอง ชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินแก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน 29,928,848 บาท มิได้เป็น การพิพากษาเกินกว่าจำนวนเงินตาม คำขอของผู้ฟ้องคดีที่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิ ได้รับเงินดังกล่าวตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

การที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ศาลปกครองชั้นต้นมิได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งความเห็น ของคณะกรรมการพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น เห็นว่า แม้ศาลปกครองชั้นต้นจะมีได้ส่งความเห็นของ คณะกรรมการพยานผู้เชี่ยวชาญให้ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งก็ตาม แต่จากการตรวจสอบความเห็น ของคณะกรรมการดังกล่าวแล้วเห็นได้ว่า คณะกรรมการฯ ได้คำนวณค่างานก่อสร้างตามหลัก วิชาการโดยใช้วิธีถอดแบบเพื่อคำนวณราคากลาง และได้ใช้ข้อมูลราคาวัสดุจากสำนักกตชนี้ เศรษฐกิจการค้า กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งน่าเชื่อว่าการคำนวณค่างานก่อสร้าง ดังกล่าวมิได้แตกต่างจากความเป็นจริง คดีจึงไม่มีเหตุอันสมควรที่ศาลปกครองสูงสุดจะพิพากษา ยกคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเพื่อให้ศาลปกครองชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาและมีคำ พิพากษาใหม่ตามข้อ 112 แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 อุทธรณ์ว่า ศาลปกครองชั้นต้นไม่มีอำนาจวินิจฉัยปัญหา ข้อ กฎหมายในลักษณะลาภมิควรได้ และจะต้องมีคำพิพากษายกค่าฟ้องของผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ฟ้องคดี ไปตั้งต้นใช้สิทธิเรียกร้องทางแพ่งต่อศาลยุติธรรมนั้น เห็นว่า เมื่อคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับ สัญญาทางปกครองซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีอำนาจที่จะรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้ พิจารณาได้ และการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทโดยอาศัยข้อกฎหมายใดนั้น เป็นการนำข้อกฎหมายที่ เกี่ยวข้องมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงในคดีซึ่งไม่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาล อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่อาจรับฟังได้ ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระเงินแก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน

29,928,848 บาท ภายในกำหนด 180 วัน นับแต่คดีถึงที่สุด และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตาม ส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายชาญชัย แสวงศักดิ์

4. คดีหมายเลขแดงที่ อ.257/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.424/2551

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายวิเชียร อรรถพร ที่ 1 กับพวกรวม 5 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี (เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เดิม) ที่ 1
กระทรวงการคลัง ที่ 2

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี) มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะคณะกรรมการกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริงเป็นเหตุให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้รับความเสียหายถือเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าชดใช้เงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จำนวน 1,673,729.55 บาท โดยให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ารับผิดชอบคนละ 334,745.91 บาท ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอุทธรณ์ว่า มิได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (กระทรวงการคลัง) เนื่องจากในการกำหนดราคากลางก่อสร้างปรับปรุงถนน 7 สาย ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ตรวจสอบราคาวัสดุที่เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์เพื่อนำมาคำนวณราคากลางก่อสร้างแล้ว แต่ไม่มีราคาวัสดุก่อสร้างบางรายการ จึงได้ตรวจสอบราคาด้วยวาจาจากท้องตลาดในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอใกล้เคียง แล้วเปรียบเทียบกับราคาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เคยจัดซื้อมาก่อน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่ทางราชการกำหนด ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2533 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2541 ที่กำหนดให้ใช้ราคาที่เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์หรือกรมโยธาธิการดังกล่าว นั้น เห็นว่า แม้จะฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้ตรวจสอบราคาวัสดุที่เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้วก็ตาม แต่โดยที่ราคาวัสดุหลักในการก่อสร้างปรับปรุงถนนบางรายการยังขาดอยู่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทั้งห้าชอบที่จะใช้วิธีสืบราคาจากท้องตลาดในท้องถิ่นมาประกอบ การพิจารณาได้ แต่การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าอ้างว่าได้สืบราคาจากท้องตลาดด้วยวาจาแล้วนำมาเปรียบเทียบกับราคาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เคยจัดซื้อครั้งล่าสุดโดยไม่ปรากฏเอกสารการตรวจสอบราคาวัสดุสนับสนุน และไม่ปรากฏว่าได้มีการรายงานปัญหาข้อขัดข้องให้นายกเทศมนตรีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทราบก่อนดำเนินการจัดทำราคากลาง อีกทั้งมิได้ดำเนินการสอบถามหรือให้มีการตรวจสอบราคาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีความเชี่ยวชาญในงานก่อสร้างและเป็นผู้มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับราคาวัสดุก่อสร้างซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่กลุ่มดัชนีก่อสร้าง ที่สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กรมการค้าภายใน ให้คำแนะนำไว้ว่าอาจขอความร่วมมือให้ช่วยตรวจสอบราคาให้ได้ ดังนั้น หากราคาวัสดุก่อสร้างบางรายการที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดไม่ได้กำหนดราคากลางไว้ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงควรสอบถามไปยังสำนักงานโยธาธิการจังหวัดด้วย การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้ากำหนดราคากลางโดยใช้เพียงการสอบถามราคาจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงหน่วยงานเดียว อีกทั้งยังขาดราคาวัสดุหลักที่จำเป็นต้องใช้บางรายการ ได้แต่สืบราคาด้วยวาจา

จากห้องตลาดเพิ่มเติม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับราคาวัสดุที่ผู้ผูกฟองคืดที่ 1 เคยจัดซื้อครั้ง
 หลังสุด จึงเป็นการปฏิบัติที่เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์เพียงบางส่วน รวมทั้งอาจเป็นไปได้ว่า
 ราคาวัสดุที่ ผู้ผูกฟองคืดที่ 1 เคยจัดซื้อหลังสุดอาจเป็นราคาที่ไม่ตรงหรือใกล้เคียงกับราคาที่เป็น
 จริง ดังนั้น การที่ผู้ผูกฟองคืดทั้งห้าปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรอบคอบไม่ถือปฏิบัติให้ถูกต้อง
 ครบถ้วนตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ และนำวิธีการที่เคยปฏิบัติมาทำการกำหนดราคากลางซึ่ง
 ทำให้ผู้ผูกฟองคืดที่ 1 ได้รับความเสียหายถึง 3,347,459.10 บาท จึงถือเป็นความประมาท
 เลินเล่ออย่างร้ายแรง

ส่วนประเด็นสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิด เห็นว่า ผู้ผูกฟองคืดทั้งห้าอ้างว่าราคาวัสดุก่อสร้าง
 ที่ผู้ผูกฟองคืดทั้งห้าสืบได้และนำมากำหนดราคากลางยังมีราคาไม่สูงไปกว่าราคาวัสดุก่อสร้างที่ผู้ผูก
 ฟองคืดที่ 1 เคยจัดซื้อในเดือนกันยายน 2542 อีกทั้งผู้ผูกฟองคืดทั้งห้าได้กำหนดราคากลางโดย
 กำหนดค่า Factor F ในโครงการตามบัญชีประมาณค่าใช้จ่ายค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างใน เทศบัญญัติ
 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ในลักษณะเดียวกับโครงการก่อสร้าง
 ปรับปรุงผิวจราจรถนนทั้ง 7 สาย ที่พิพาท ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ลงนามอนุมัติให้ผู้
 ผูกฟองคืดที่ 1 ประกาศใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2543 และผู้ผูกฟองคืดทั้ง
 ห้าได้เคยถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวตลอดมา โดยผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง
 ไม่ได้มีการทักท้วง จากข้อโต้แย้งดังกล่าวแสดงว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของ ผู้ผูกฟองคืดที่ 1
 มิได้เป็นไปโดยรอบคอบระมัดระวังโดยคำนึงถึงประโยชน์ของราชการตามที่ควรกระทำ ประกอบ
 กับปรากฏข้อเท็จจริงว่า โครงการก่อสร้างปรับปรุงผิวจราจรถนน 7 สาย ดำเนินการโดยสภา
 เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีอนุมัติให้ผู้ผูกฟองคืดที่ 1 ดำเนินการ โดยให้จ่ายขาดจากเงินสะสม
 ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 85 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การ
 ผากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 การ
 ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวของผู้ผูกฟองคืดที่ 1 จึงไม่ต้องจัดทำเป็น ร่างเทศบัญญัติที่จะต้อง
 มีการพิจารณาจากสภาเทศบาลเป็น 3 วาระ หรือจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการ
 จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ผู้ผูกฟองคืดที่ 1 เพียงแต่ได้รับอนุมัติจากสภาเทศบาลก็
 สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเบิกจ่ายเงินตามระเบียบได้แล้ว และในการขออนุมัติจ่ายขาด
 เงินสะสมเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่นั้น กฎหมายว่าด้วยเทศบาลกำหนดให้นายกเทศมนตรี
 เป็นผู้พิจารณาเสนอเรื่องให้สภาเทศบาลพิจารณาอนุมัติ ดังนั้น นายกเทศมนตรีและสภาเทศบาล
 เมืองสุราษฎร์ธานีย่อมมีหน้าที่พิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ ตรวจสอบความถูกต้องของ
 ราคากลางที่ผู้ผูกฟองคืดทั้งห้ากำหนดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าราคากลางของถนนทั้ง 7 สาย กำหนด
 ขึ้นโดยถูกต้องตามระเบียบกฎหมายและหนังสือที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ความเสียหายที่ผู้ผูกฟองคืดที่ 1
 จะต้องเสียค่าจ้างสูงกว่าความเป็นจริง จึงเป็นผลส่วนหนึ่งมาจากความผิดหรือความบกพร่องของ
 หน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ตลอดถึงการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของ
 นายกเทศมนตรี และสภาเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ให้เป็นไปโดยเหมาะสมตามสมควรแก่กรณี
 ด้วย จึงลดส่วนและหรือหักส่วนในความผิดหรือความบกพร่องของการบริหารงานในภาพรวมของผู้
 ผูกฟองคืดที่ 1 หรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม การพัฒนาซักซ้อมหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติ
 ราชการให้กับบุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการคำนวณราคากลาง รวมทั้งการปรับปรุงและ

เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับราคาวัสดุก่อสร้าง เพื่อสามารถนำมาคำนวณราคากลางให้ตรงหรือใกล้เคียงกับราคาที่เป็นจริง ตามที่หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้สั่งการไว้ โดยให้ลดส่วนและหรือหักส่วนในความผิดหรือความบกพร่องดังกล่าวออกก่อนร้อยละ 30 ของความเสียหายทั้งหมด 3,347,459.10 บาท หรือเท่ากับ 1,004,237.73 บาท ทั้งนี้ ตามมาตรา 8 วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 คงเหลือความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นเงิน 2,343,221.37 บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องนับแต่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้ปฏิบัติหน้าที่กำหนดราคากลางด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แม้จะอ้างว่าไม่มีอำนาจในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่อาจประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลในการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใด แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าได้กระทำการโดยมิได้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบข้อกฎหมาย และหนังสือสั่งการตามหลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง โดยมีได้ระมัดระวังตามที่บุคคลจะพึงระวัง ในลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอย่างมาก ขณะที่โดยความเป็นจริงแล้วผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเป็นบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพเฉพาะทาง ย่อมต้องทราบถึงระเบียบที่ทางราชการกำหนด เป็นอย่างดี โดยเฉพาะระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งเกี่ยวกับการเงิน อันเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าไม่อาจอ้างว่าไม่รู้ระเบียบ เพราะเมื่อมีระเบียบหรือหนังสือราชการเวียนให้ทราบ ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าย่อมต้องถือปฏิบัติในฐานะข้าราชการ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามลักษณะความเสียหาย กรณีกำหนดค่า Factor F ราคาวัสดุและค่าขนส่งวัสดุไม่ถูกต้อง โดยกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และด้วยความเป็นธรรมแห่งกรณี จึงเห็นสมควรให้ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะคณะกรรมการกำหนดราคากลางรับผิดทางละเมิดในสัดส่วนร้อยละ 70 ของ ความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่จำนวน 2,343,221.37 บาท หรือเท่ากับ 1,640,254.96 บาท โดยแบ่งให้กรรมการแต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะ ส่วนของตนคนละ 328,050.99 บาท สำหรับอีกร้อยละ 30 ของความเสียหายในสัดส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว หรือเท่ากับ 702,966.41 บาท เป็นสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้ตรวจสอบและหรือเสนอความเห็น และผู้บังคับบัญชา ในฐานะผู้ผ่านงานและหรือในฐานะผู้อนุมัติโครงการ ทั้งนี้ ตามมาตรา 8 วรรคสอง และวรรคสี่ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายนพดล เสงเจริญ

5. คดีหมายเลขแดงที่ อ.241/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.123/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเทียนชัย ดิยพงศ์พัฒนา ที่ 1 กับพวกรวม 10 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาเทศบาลนครภูเก็ต ที่ 1 สภาเทศบาลนครภูเก็ต ที่ 2 นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต ที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ที่ 4

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (สภาเทศบาลนครภูเก็ต) ได้ลงมติรับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ประธานสภาเทศบาลนครภูเก็ต) ได้ส่งร่างเทศบัญญัติให้คณะกรรมการตรวจร่างเทศบัญญัติและ

พิจารณาคำขอแปรญัตติพิจารณาตามข้อ 45 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งที่ประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 กำหนดเวลาแปรญัตติระหว่างวันที่ 21 - 23 กันยายน 2547 และผู้ฟ้องคดีที่ 1 ถึงที่ 8 ได้ยื่นคำแปรญัตติ โดยมีผู้ฟ้องคดีที่ 9 และที่ 10 เป็นผู้รับรองญัตติถูกต้องตามข้อ 58 แห่งระเบียบข้างต้น โดยมีข้อความในคำแปรญัตติว่า ขอปรับลดรายจ่ายตามรายชื่อ รวม 6 แผนงาน คือ 1. แผนงานบริหารทั่วไป 2. แผนงานการศึกษา 3. แผนงานเคหะและชุมชน 4. แผนงานอุตสาหกรรมและโยธา 5. แผนงานการพาณิชย์ 6. แผนงานงบกลาง โดยขอปรับลดลงร้อยละสิบทุกข้อ เนื่องจากการตั้งงบประมาณยังไม่มีประสิทธิภาพ และต้องใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า และร่างเทศบัญญัติดังกล่าว มีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 ข้อ 40 โดยในหน้า 3 - 4 กำหนดว่าให้ตราเทศบัญญัติแบ่งออกเป็นข้อ ๆ รวม 5 ข้อ คือ ข้อ 1 ชื่อของเทศบัญญัติ ข้อ 2 วันที่เทศบัญญัติมีผลใช้บังคับ ข้อ 3 รายจ่ายที่ขอย้ายมีจำนวน 10 แผนงาน ข้อ 4 รายจ่ายเฉพาะการประปาที่ขอย้ายเพิ่ม ข้อ 5 ผู้รักษาการตามเทศบัญญัติและผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำแปรญัตติปรับลดรายจ่ายร้อยละสิบในจำนวน 6 แผนงานจาก 10 แผนงานของเทศบัญญัติข้อ 3 และโดยที่ข้อ 45 วรรคสอง แห่งระเบียบเดียวกัน กำหนดว่าคำแปรญัตติโดยปกติให้แปรญัตติเป็นรายข้อ ซึ่งหมายความว่า สภาเทศบาลจะกำหนดให้ยื่นคำแปรญัตติเป็นอย่างอื่นก็ได้ โดยเฉพาะคำแปรญัตติร่างเทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่าย ควรจะได้กำหนด ให้ยื่นคำแปรญัตติว่าขอลดรายจ่ายหรือขอลดจำนวนเงินที่ขอย้ายในรายการใดบ้าง แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 มิได้กำหนดให้ยื่นคำแปรญัตติเป็นอย่างอื่น ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำแปรญัตติจำนวน 6 แผนงานในข้อ 3 คำแปรญัตติดังกล่าวจึงมิใช่คำขอไม่ถูกต้องตามข้อ 45 วรรคสอง และมีข้อเท็จจริงต่อมาว่าคณะกรรมการตรวจร่างเทศบัญญัติได้รายงานผลการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการว่า จากคำขอแปรญัตติของสมาชิกที่ได้ยื่นขอเป็นรายข้อในรายจ่าย ตามแผนงานนั้น เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในการชักถามและการตอบข้อซักถามของ ผู้แปรญัตติและระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 ข้อ 60 (ข) ห้ามมิให้แปรญัตติในรายจ่ายซึ่งต้องจ่ายตามกฎหมาย และการชี้แจงของผู้เกี่ยวข้องตลอดจนข้อซักถามของสมาชิกผู้ขอแปรญัตติ ซึ่งพอสรุปได้ว่าขอตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ในกรณีต่าง ๆ ไว้เท่านั้น และในบางกรณีคณะกรรมการได้รับที่จะไปดูแลและติดตามให้จึงไม่อนุญาติให้แปรญัตติตามคำขอ เห็นว่า การพิจารณาของคณะกรรมการไม่เป็นไป ตามข้อ 46 แห่งระเบียบดังกล่าว เพราะในกรณีที่คณะกรรมการมีมติไม่เห็นด้วยกับ คำแปรญัตติในเรื่องใด ต้องให้โอกาสผู้ขอแปรญัตติว่ายังคงตั้งใจและประสงค์จะนำคำแปรญัตติของตนไปอภิปรายในสภาหรือไม่ หากผู้ขอแปรญัตติสงวนคำแปรญัตติไว้ คณะกรรมการ จะต้องรายงานและบันทึกความเห็นผู้สงวนคำแปรญัตติมีสิทธิอภิปรายคำแปรญัตติ ในวาระที่สอง โดยที่ประชุมสภาเทศบาลจะลงมติชี้ขาดว่าเห็นด้วยกับคำแปรญัตติหรือ เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ ส่วนคำแปรญัตติที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นรายจ่าย ที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายซึ่งมีข้อผูกพันตามข้อ 60 แห่งระเบียบข้างต้น คณะกรรมการสามารถมีมติไม่รับไว้พิจารณาได้ แต่หากผู้ขอแปรญัตติยังคงยืนยันว่ามีใช่เป็นรายจ่าย ซึ่งต้องห้ามแปรญัตติตามข้อ 60 คณะกรรมการต้องจัดทำรายงานเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า การที่คณะกรรมการมีมติไม่อนุญาติ คำแปรญัตติทั้งหมดของผู้ฟ้องคดีโดยไม่ให้ออกาสผู้ฟ้องคดีได้มีความเห็นว่า เห็นด้วยกับ

คณะกรรมการหรือไม่ และขอสงวนคำแปรญัตติหรือไม่ จึงเป็นการพิจารณาและเป็นมติ ที่ไม่ชอบด้วยข้อ 46 แห่งระเบียบเดียวกัน การพิจารณาคำแปรญัตติของคณะกรรมการ จึงไม่แล้วเสร็จที่จะสามารถเสนอรายงานและความเห็นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ รายงานของคณะกรรมการตรวจร่างเทศบัญญัติดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ของเทศบาลนครภูเก็ตตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2547 ซึ่งเป็นวันใช้บังคับเทศบัญญัติดังกล่าว จึงชอบแล้ว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายนพดล เสงเจริญ

6. คดีหมายเลขแดงที่ อ.166/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.764/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายสมชาย เนื่องจำนงค์

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ที่ 2

ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามติสภาเทศบาลเมืองบ้านบึงที่เห็นชอบให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกเทศมนตรีเมืองบ้านบึง) ซึ่งเป็นผู้เสนอญัตติร่างเทศบัญญัติดังกล่าวและได้เข้าร่วมประชุมในวาระที่หนึ่งแต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวาระที่สองและวาระที่สาม จึงถือได้ว่าได้ถอนมตินั้นแล้วตามข้อ 56 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 เห็นว่า หลักการและเหตุผลที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 ข้อ 56 กำหนดให้ผู้เสนอญัตติและผู้แปรญัตติต้องขออภิปรายหรือต้องอยู่ในที่ประชุม มิเช่นนั้นจะถือว่าได้ถอนญัตตินั้น ก็เพราะว่าผู้เสนอญัตติจะต้องเป็นผู้อภิปรายแสดงหลักการและเหตุผลของญัตติที่ตนเสนอต่อสภา รวมตลอดจนต้องตอบข้ออภิปรายซักถามของสมาชิกสภาเทศบาลที่ขออภิปรายทุกคน ส่วนผู้เสนอขอแปรญัตติก็มีหน้าที่ต้องอยู่ในที่ประชุมเพื่ออภิปรายข้อที่ตนเสนอ ขอแปรญัตติ หากผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมแล้วที่ประชุมย่อมไม่อาจรับฟังเหตุผลในการเสนอญัตติหรือคำแปรญัตติได้ ซึ่งถือว่าผู้เสนอไม่ตั้งใจที่จะเสนอญัตติหรือแปรญัตติ กรณีจึงถือได้ว่าเป็นการถอนญัตติ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เสนอญัตติในวาระที่หนึ่ง ได้เข้าร่วมประชุมและยังได้แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอญัตติดังกล่าวต่อที่ประชุมจนกระทั่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบหลักการ ซึ่งเป็นไปตามข้อ 44 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 เมื่อผ่านขั้นตอนในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติวาระที่หนึ่งแล้ว ในวาระที่สอง ข้อ 47 ได้กำหนดให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติหรือที่คณะกรรมการแก้ไขเท่านั้น การจะพิจารณาและเสนอคำแปรญัตตินั้นผู้เสนอคำแปรญัตติจะต้องอยู่ในที่ประชุม หากผู้เสนอคำแปรญัตตินั้นมิได้อยู่ในที่ประชุมก็จะหมดสิทธิที่จะแปรญัตติหรือพิจารณาคำแปรญัตติอันถือได้ว่าเป็นการถอนญัตติตามข้อ 56 ดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การพิจารณาในวาระที่สอง คณะกรรมการแปรญัตติและตรวจร่างเทศบัญญัติดังกล่าวได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าไม่มีสมาชิกสภาเทศบาลท่านใดยื่นแปรญัตติไม่มีการแก้ไขและให้คงไว้ตามร่างเดิม ที่ประชุมจึงได้ให้ความเห็นชอบในวาระที่สอง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มิได้เสนอญัตติหรือเสนอคำแปรญัตติไว้และไม่อยู่ร่วมประชุม จึงมีผลเพียงหมดสิทธิที่จะแปรญัตติหรือพิจารณาคำแปรญัตติของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ที่เสนอแปรญัตติไว้เท่านั้น มิได้

หมายความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ถอนญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าว และในการพิจารณาของที่สามนั้น ข้อ 48 ของระเบียบดังกล่าว ได้กำหนดให้ที่ประชุมลงมติได้แต่เพียงว่าจะให้ตราร่างเทศบัญญัติเป็นเทศบัญญัติหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาในวาระนี้จะไม่มีการอภิปราย เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่นซึ่งที่ประชุมก็ได้ให้ความเห็นชอบ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เสนอญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ได้อยู่ในที่ประชุมจนกระทั่งผ่านการพิจารณาในวาระที่หนึ่งในชั้นรับหลักการและต่อมาไม่อยู่ในที่ประชุมในวาระที่สองและวาระที่สาม ซึ่งเป็นขั้นตอนการพิจารณาร่างเทศบัญญัติของสภาเทศบาลภายหลังจากที่ประชุมสภาเทศบาล รับหลักการแล้ว จึงไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 แต่อย่างใด เมื่อสภาเทศบาลเมืองบ้านบึงมีมติให้ความเห็นชอบ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี) ได้ให้ความเห็นชอบ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ลงนามประกาศใช้จึงเป็นไปตามข้อ 16 และข้อ 25 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 มาตรา 62 แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 และมาตรา 283 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นแล้ว เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของเทศบาลเมืองบ้านบึง จึงชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า นาย ส. ตำแหน่งรองปลัดเทศบาลไม่มีอำนาจ ลงชื่อในหนังสือเชิญประชุมตามหนังสือ ลงวันที่ 21 กันยายน 2547 นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย อ. ตำแหน่งปลัดเทศบาลซึ่งเป็นเลขานุการสภาเทศบาลโดยตำแหน่งและมีอำนาจหน้าที่ นัดประชุมสภาเทศบาลได้ลาป่วยในวันดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ปลัดเทศบาลเมืองบ้านบึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในวันดังกล่าวได้ ดังนั้น นาย ส. รองปลัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจึงต้องเป็นผู้รักษาการแทนและปฏิบัติหน้าที่ เลขานุการสภาเทศบาลเมืองบ้านบึง และมีอำนาจลงนามในหนังสือ ลงวันที่ 21 กันยายน 2547 ได้ ทั้งนี้ ตามข้อ 269 วรรคหนึ่ง และข้อ 271 วรรคหนึ่ง ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดชลบุรี เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 และตามข้อ 11 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้รับร่างเทศบัญญัติดังกล่าวในวันประชุมและไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งกรณีดังกล่าวจนกระทั่งที่ประชุมสภาเทศบาลเมืองบ้านบึงมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้ว ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้รับรายงานข้างต้นจากประธานสภาเทศบาลเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งวันก่อนวันนัดประชุมตามข้อ 46 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 แต่ก็ไม่ร้ายแรงถึงขนาดทำให้การพิจารณาลงมติในวาระที่สองและวาระที่สามต้องเสียไป เนื่องจากไม่ปรากฏว่ามีสมาชิกสภาคนใดได้เสนอขอแปรญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าวไว้ และกรณีที่การพิจารณาระเบียบวาระที่สอง ประธานสภาฯ ได้ให้นาย ย. สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสามัญตรวจร่างเทศบัญญัติ ชี้แจงผลการแปรญัตติต่อ สภาเทศบาลเมืองบ้านบึง นั้น การชี้แจงของนาย ย. เป็นการชี้แจงในฐานะกรรมการและเลขานุการ และเป็นการชี้แจงให้ที่ประชุมทราบผลการพิจารณาร่างเทศบัญญัติดังกล่าวว่าไม่มีสมาชิกท่านใดขอแปรญัตติ ไม่มีการแก้ไข ให้คงไว้ตามร่างเดิม จึงสามารถกระทำได้ ไม่เป็นการกระทำผิด

ข้อบังคับการประชุมและไม่เป็นการประชุมหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือฝ่าฝืนกฎหมายอันเป็นการต้องห้ามแต่อย่างใด

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า นาย ป. รองนายกเทศมนตรี ไม่มีอำนาจพิจารณาร่างเทศบัญญัติซึ่งรวมถึงร่างเทศบัญญัติงบประมาณด้านการเงินการคลังเช่นเดียวกับผู้ถูกฟ้องคดี ที่ 1 นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในวันพิจารณาร่างเทศบัญญัติในวาระที่สองและวาระที่สาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไปราชการตามคำสั่งเทศบาลเมืองบ้านบึง แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าการไปราชการดังกล่าวมีข้อสงสัยหลายประการ แต่ก็ไม่เป็นเหตุให้นาย ป. รองนายกเทศมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จัดลำดับไว้เป็นผู้รักษาราชการแทนและได้เข้าประชุมสภาเทศบาลเมืองบ้านบึงแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะไม่สามารถพิจารณาร่างเทศบัญญัติซึ่งรวมถึงร่างเทศบัญญัติงบประมาณด้านการเงินการคลังได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 71 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และมาตรา 48 วิสติวรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ดังนั้น การที่สภาเทศบาลเมืองบ้านบึงมีมติให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ดังกล่าว จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายวรารุช ศิริยุทธวัฒนา

7. คดีหมายเลขแดงที่ อ.6/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.28/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี ว่าที่ร้อยเอก มานะ บัตรสูงเนิน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีตำบลพนมรุ้ง ที่ 1 คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ 2

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัท ก. ได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกเทศมนตรีตำบลพนมรุ้ง) กรณีผู้ฟ้องคดีในฐานะประธานตรวจรับการจ้างโครงการก่อสร้างรางระบายน้ำฯ ไม่ลงนามในเอกสารตรวจรับการจ้าง ทำให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหายเนื่องจากไม่สามารถเบิกเงินค่าจ้างได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงวันที่ 15 กันยายน 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง นอกจากนี้มีกรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารเทศบาล รุ่นที่ 2 ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้เข้าอบรมหลักสูตรดังกล่าว โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงวันที่ 15 กันยายน 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีกรณีถูกกล่าวหาว่าไม่ตั้งใจปฏิบัติงานและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ปี 2547 และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปี 2547 และไม่มี การลงลายมือชื่อในฎีกาเบิกจ่ายค่าทดแทนเงินเดือนค่าจ้างให้แก่พนักงานและลูกจ้างประจำเดือนกรกฎาคม 2546 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งลงวันที่ 22 กันยายน 2546 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทั้งสามคำสั่งนั้นได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงคณะเดียวกัน อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวก็ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดห้ามการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงคณะเดียวกันทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงหลายคำสั่ง อีกทั้งแต่ละคำสั่งดังกล่าวก็เป็นข้อกล่าวหา

พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีแต่ละกรณีและต่างเวลากัน ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่ปรากฏแต่ละครั้งได้เสมอ ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใดไปโดยมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้แต่งตั้งนาย ส. เจ้าหน้าที่ธุรการ 4 ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นในการกระทำการเรื่องที่ถูกกล่าวหา และเคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ฟ้องคดีเป็นคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและในขณะเดียวกันคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้สอบสวนนาย ส. ในฐานะพยานอีกด้วย ทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมนั้น ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดบุรีรัมย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการสอบสวนการลงโทษทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2544 ข้อ 38 แต่ผู้ฟ้องคดีมิได้คัดค้านแต่อย่างใด และเมื่อไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง มีกรณีความไม่เป็นกลางตามมาตรา 13 หรือมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางตามมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดีทั้งสามคำสั่งดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นกรณีการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งตามข้อ 22 ของประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2544 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องเป็นไป ตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง (2) และมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าในการสอบสวนข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้แจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงให้ผู้ฟ้องคดีทราบและได้มีหนังสือเชิญผู้ฟ้องคดี เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งแล้ว แต่เมื่อถึงวันกำหนดนัดผู้ฟ้องคดีไม่ได้ไปพบคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หลังจากนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปพบคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงอีกครั้งโดยมีพยานรู้เห็นการแจ้ง 2 คน ครั้นถึงกำหนดนัดผู้ฟ้องคดี ก็ไม่ได้ไปพบคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงอีก อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีบันทึกถ้อยคำชี้แจงข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งย่อมแสดงว่าผู้ฟ้องคดี ได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวหาแล้ว กรณีจึงถือได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานแล้ว สำหรับกรณีจะต้องให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ฟ้องคดีทราบนั้น เป็นการดำเนินการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 40 ของประกาศฉบับดังกล่าวข้างต้น เมื่อการดำเนินการทางวินัยกรณีของผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง กรณีจึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามข้อ 20 วรรคสาม และข้อ 40 ดังกล่าว ประกอบกับเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะผู้บังคับบัญชาที่จะดำเนินการ

สอบสวนตามที่เห็นสมควร จึงเป็นการดำเนินการตามรูปแบบขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ อันเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

เมื่อกรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทั้งสามคำสั่ง สืบเนื่องจากการที่ผู้ฟ้องคดีมิได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติเป็นเหตุให้การบริหารงานของรัฐเกิดปัญหาและอุปสรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้ฟ้องคดีไปเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารงานเทศบาลรุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 22 สิงหาคม 2546 โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งเห็นได้ว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวหาแล้วแต่เป็นกรณีที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผู้ฟ้องคดีเข้ารับการฝึกอบรม แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าแต่ละกรณีดังกล่าวยังไม่เกิดความเสียหายต่อราชการ แต่กรณีที่ยังไม่เกิดความเสียหายตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างนั้น ก็เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่อื่นต้องมาปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ฟ้องคดีในช่วงที่ผู้ฟ้องคดีมิได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ การที่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีเข้าอบรมหลักสูตรดังกล่าว โดยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีงานค้างจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาถึงความเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการบริหารงานของรัฐ เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ใต้บังคับบัญชามีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาแต่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งโดยชอบ จึงถือเป็นการขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา ไม่ตั้งใจปฏิบัติงานและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการตามข้อ 9 ข้อ 10 ข้อ 12 และข้อ 13 ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 อาศัยอำนาจตามข้อ 69 ของประกาศฉบับเดียวกันมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี 5% เป็นเวลา 3 เดือน และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และข้อ 132 ของประกาศฉบับเดียวกัน การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการดำเนินการตามอำนาจของผู้บังคับบัญชาอันเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี 5% เป็นเวลา 3 เดือน และคำสั่งเพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีเป็นลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

8. คำสั่งที่ ร.228/2554 คำร้องที่ ร.929/2553

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายประจวบ งามสงวนปรีชา

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี เทศบาลเมืองเสนา

คดีนี้ตามคำฟ้องคดีหมายเลขดำที่ 1415/2553 ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ในปี พ.ศ. 2541 ผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาลเมืองเสนา) ตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์ริมแม่น้ำน้อยอันเป็นการบุกรุกทางหลวงสาธารณะประโยชน์ ซึ่งมีประชาชนร้องเรียน ไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอธิบดีกรมที่ดินเพื่อให้ตรวจสอบ ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดี ก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์บุกรุกทางหลวงสาธารณะประโยชน์ในที่ดินของรัฐ โดยมีได้ ขออนุญาตให้ถูกต้องตามมาตรา 9 มาตรา 108 และมาตรา 108 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แม้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา ก็ไม่อาจลบล้างความผิดได้ นายอำเภอเสนาจึงมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ เข้าแจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจภูธรเสนาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2549 แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียน เรื่องการ

ตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อทำการก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์ไปยัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้ว เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2550 แต่ไม่มีคำสั่งแจ้งแต่อย่างใด จึงนำคดี มาฟ้องต่อศาลให้ไต่สวนการตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของผู้ถูกฟ้องคดีที่ขัดหรือแย้งกับ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 มาตรา 108 มาตรา 108 ทวิ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 60 ให้เทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายตกเป็นโมฆะตั้งแต่ต้น ไม่มีสภาพใช้บังคับ และให้ผู้ถูกฟ้องคดี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง ส่วนกรณีตามคำฟ้องคดีหมายเลขดำที่ 2257/2550 ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดี ตรา เทศบัญญัติงบประมาณ ในปี พ.ศ. 2541 เพื่อซื้อดินถมบึงหนองบ้านเก่าเพื่อก่อสร้างสนามบาส เกิดบอล ในปี พ.ศ. 2542 ก่อสร้างสนามบาสเกิดบอลและลานออกกำลังกาย ในปี พ.ศ. 2546 ก่อสร้าง สระว่ายน้ำ ในปี พ.ศ. 2547 ก่อสร้างสนามเทนนิส และในปี พ.ศ. 2548 ก่อสร้าง สวนสาธารณะ โดยโครงการก่อสร้างทั้ง 6 โครงการ ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายแพ่งและ พินิชย์ มาตรา 1304 ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 ประกอบมาตรา 108 และต้องห้ามตาม มาตรา 60 แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เทศบัญญัติ งบประมาณของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหมด 6 โครงการ ตกเป็นโมฆะ และให้ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามคำพิพากษาของ ศาลปกครอง ดังนั้น คำฟ้องทั้งสองคดีผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีตราเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย โดยใช้งบประมาณไม่ถูกต้อง ขัด หรือแย้งกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 มาตรา 108 มาตรา 108 ทวิ และมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 จึงเป็น คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครอง กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ แต่คำฟ้องทั้งสองคดีมีข้ออ้างที่เป็นเหตุแห่งการ ฟ้องคดีและประเด็นที่ศาลต้องวินิจฉัย เป็นคนละโครงการแตกต่างกัน ซึ่งศาลต้องกำหนดคำบังคับ โดยเพิกถอนการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่างโครงการกัน ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้อง คดีนี้ (คดีหมายเลขดำที่ 1415/2553) ตามคำฟ้องฉบับลงวันที่ 27 สิงหาคม 2553 กรณีจึง เป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีประสงค์ยื่นคำฟ้องใหม่ มิได้เป็นการยื่นคำฟ้องเรื่องเดียวกันกับคดีหมายเลขดำ ที่ 2257/2550 ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ ศาลปกครองกลาง จึงไม่ต้องห้ามตามข้อ 36 (1) แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 และแม้ผู้ฟ้องคดี จะยื่นคำฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่ วันที่ 24 กันยายน 2550 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดี มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีควรรู้ถึง เหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ อันเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา 49 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ก็ตาม แต่เนื่องจาก คดีนี้เป็นกรณีโต้แย้งเกี่ยวกับการตราเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 เป็นเรื่องการนำรายได้ของเทศบาลไปใช้จ่าย ในกิจการตามอำนาจหน้าที่ซึ่งมีผลกระทบต่อประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาล อันถือได้ว่าเป็น การฟ้องคดีที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งศาลรับไว้พิจารณาได้ตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติเดียวกัน จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

และให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เป็นให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามรูปคดีต่อไป

ตุลาการเจ้าของสำนวน นางมณีวรรณ พรหมน้อย

9. คดีหมายเลขแดงที่ อ.27/2553 คดีหมายเลขดำที่ อ.658/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายธนเทพ โกวิทศิริกุล

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีเมืองหนองคายที่ 1 สภามณฑลเมืองหนองคายที่ 2

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกเทศมนตรีเมืองหนองคาย) ได้เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (สภามณฑลเมืองหนองคาย) ซึ่งมีมติเห็นชอบให้ตราเป็นเทศบัญญัติ แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ไม่เห็นชอบด้วยเนื่องจากได้ตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคลากรโดยไม่ชอบ ตามมาตรา 35 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ยืนยันตามร่างเดิมอีกครั้งด้วยคะแนนเสียงส่วนน้อย เป็นผลให้ร่างเทศบัญญัติดังกล่าวเป็นอันตกไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงได้จัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณฉบับใหม่เสนอต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 2/2548 ได้พิจารณาในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการแล้วมีมติไม่รับหลักการ ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณามีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 พิจารณาในชั้นแปรญัตติต่อไป แต่ที่ประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในการประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 1/2549 ได้พิจารณา ร่างเทศบัญญัติงบประมาณในวาระที่สามโดยไม่มี การพิจารณาในวาระที่สองชั้นแปรญัตติ และมีมติเห็นชอบให้ตราเป็นเทศบัญญัติ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้เห็นชอบด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงประกาศใช้เทศบัญญัติงบประมาณฉบับดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการจัดทำเทศบัญญัติพิพาทไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องศาลปกครองขอให้เพิกถอนเทศบัญญัติดังกล่าว มาตรา 62 ตรี วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งมีอำนาจแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัติ ซึ่งเป็นเพียงการพิจารณาทบทวนหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณเท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 นำร่างเทศบัญญัติงบประมาณมาลงมติในวาระที่สามว่าจะให้ตราเป็นเทศบัญญัติหรือไม่ โดยไม่มี การพิจารณาในวาระที่สองชั้นแปรญัตติ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน อันเป็นสาระสำคัญในการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณ การตราเทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 อ้างว่า หากต้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไปพิจารณาในวาระที่สองอีก ผู้ฟ้องคดีกับพวกอาจปรับลดงบประมาณรายจ่ายให้ลดลงทำให้งบประมาณค่าใช้จ่ายงานบริหารบุคลากรเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้อีกครั้งหนึ่ง กรณีความขัดแย้ง ก็จะไม่สิ้นสุดนั้น ข้ออ้างดังกล่าวเป็นการคาดเดาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งหากเป็นจริง ตามที่กล่าวอ้างและร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่อาจรับฟังได้

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายปรีชา ขวลิตรอารัง

10. คำสั่งที่ ร.179/2552 คำร้องที่ ร.8/2552

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายกเทศมนตรีตำบลพรหมโลก

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานกรรมการแปรรูปสัตว์ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2552 ของเทศบาลตำบลพรหมโลก

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บริหารเทศบาลได้ยื่นคำขอแปรรูปเพิ่มเติมรายจ่ายขึ้นใหม่จำนวน 3 โครงการ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีภายในเวลาที่สภาเทศบาลกำหนด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่รับคำขอแปรรูปคดีโดยวินิจฉัยว่าได้ยื่นล่วงเลยระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ และได้รายงานประธานสภาเทศบาลทราบ ต่อมาสภาเทศบาลได้มีมติให้ขยายเวลาการแปรรูปคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้เรียกประชุมการแปรรูปคดีเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการต่างๆ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ให้คณะผู้บริหารชี้แจงโครงการที่ขอ แปรรูปคดีเพิ่มเติม และได้รายงานประธานสภาเทศบาลโดยไม่ระบุคำขอแปรรูปคดีเพิ่มเติมที่คณะผู้บริหารเสนอ ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาคำขอแปรรูปคดีเพิ่มเติมดังกล่าว แล้วรายงานสภาเทศบาลตำบลพรหมโลกทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป กรณีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (2) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ เมื่อการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีมีผลต่อการพิจารณาคำขอแปรรูปคดีของคณะผู้บริหารเทศบาลในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2552 ของสภาเทศบาลในวาระที่สอง เนื่องจากตามข้อ 51 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้การพิจารณาวาระที่สองให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรรูปคดีหรือที่คณะกรรมการแปรรูปคดีแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี และคำขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับคำขอแปรรูปคดีเพิ่มเติมรายจ่ายขึ้นใหม่จำนวน 3 โครงการ ของคณะผู้บริหารเทศบาล ถือได้ว่าเป็นการขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยคำขอแปรรูปคดีดังกล่าวใหม่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด จึงเป็นคำขอที่ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับได้ ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

11. คำสั่งที่ ร.852/2550 คำร้องที่ ร.694/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายวานิช เวชวิริยกุล

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี เทศบาลตำบลพิมาย

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ตัดและขุดต้นมะขามบริเวณริมถนนเพื่อให้การก่อสร้างทางเท้า วางท่อระบายน้ำ ค.ส.ล. และติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณริมถนนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันเป็นโครงการตามแผนพัฒนาสามปี ถือได้ว่า การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเพียงการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ทั่วไปเท่านั้น มิใช่เป็นการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง จึงไม่เข้าลักษณะเป็นคดีปกครองตามนัยมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

12. คำสั่งที่ ร.304/2550 คำร้องที่ ร.154/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายชบวน ดนตรี ที่ 1 กับพวกรวม 9 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีตำบลแก่งคอย ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี ที่ 2 การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าฟ้องว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่อนุมัติ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายชั่วคราว เพิ่มเติม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่ให้ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีกรณีฉุกเฉิน ซึ่งไม่อาจเรียกประชุมสภาเทศบาลได้ทันทีอันจะเป็นเหตุให้ออกเทศบัญญัติชั่วคราวโดยได้รับอนุมัติจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ตามมาตรา 64 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ได้ และขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 นั้น เป็นการฟ้องขอให้เพิกถอนเทศบัญญัติชั่วคราวทั้งสองฉบับ เนื่องจากกระบวนการในการออกเทศบัญญัติไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ แต่เมื่อสภาเทศบาลได้มีมติ ไม่อนุมัติเทศบัญญัติชั่วคราวทั้งสองฉบับ เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป และไม่กระทบถึงกิจการที่ได้กระทำไปในระหว่างที่เทศบัญญัติชั่วคราวมีผลใช้บังคับ ตามมาตรา 64 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 เหตุแห่งการฟ้องขอให้เพิกถอนเทศบัญญัติชั่วคราวทั้งสองฉบับจึงหมดสิ้นไป ไม่มีกรณีที่ศาลจะต้องกำหนดค่าบังคับตามมาตรา 72 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

13. คดีหมายเลขแดงที่ อ.354/2549 คดีหมายเลขดำที่ อ.86/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายค่านวน โสมนิล ที่ 1 นายอรรถ ลิ่มประสิทธิ์ ที่ 2 นายสุรศักดิ์ ลิ่มสุวรรณมณี ที่ 3

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภาเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่ 1 นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช ที่ 2 ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ 3

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ออกประกาศลงวันที่ 8 กันยายน 2546 ให้เรียกประชุมสภาเทศบาลสมัยวิสามัญ สมัยที่ 2 ประจำปี พ.ศ. 2546 ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2546 เป็นต้นไป เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 แจ้งกำหนดการประชุมในวันที่ 18 กันยายน 2546 เวลา 14.00 น. โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2546 แล้ว ในการประชุม สภาเทศบาลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สมัยวิสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2546 ในวาระที่สองและวาระที่สาม มีสมาชิกสภาจำนวน 17 คน เข้าร่วมประชุม ซึ่งประธานสภาเทศบาลได้บอกนัดประชุมสภา ครั้งที่ 2 แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานการประชุมสภาเทศบาล สมัยวิสามัญ สมัยแรก ประจำปี พ.ศ. 2547 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547 ที่รับรองรายงานการประชุมสภาทั้งสองครั้งดังกล่าวซึ่งประชุมในวันเดียวกัน โดยระบุว่า ประธานสภาเทศบาลได้ขอเพิ่มเติมข้อความการบอกนัดการประชุมสภา ครั้งที่ 2 ในรายงานการประชุมครั้งที่ 1 และที่ประชุมมีมติรับรองรายงานการประชุมทั้งสองครั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมาก โดยไม่มีสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดรวมทั้งผู้ฟ้องคดีทั้ง

สามัคคีค้ำ และเมื่อ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้ลงชื่อมาประชุมสภาเทศบาล ครั้งที่ 1 แล้ว ย่อมถือได้ว่าได้ เข้าร่วมการประชุมสภาโดยตลอด ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่อาจอ้างว่าไม่ทราบการบอกนัดการประชุม สภา ครั้งที่ 2 ในที่ประชุมสภา ครั้งที่ 1 ได้ ดังนั้น ประธานสภาจึงได้บอกนัดการประชุมสภา ครั้งที่ 2 ในการประชุมสภา ครั้งที่ 1 โดยชอบด้วยข้อ 17 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย ข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2496 และหลังจากที่ประชุมสภามีมติรับหลักการร่างเทศ บัญญัติในวาระที่หนึ่งแล้ว ได้มีสมาชิกสภาเสนอต่อประธานสภาให้แปรญัตติเป็นเวลา 30 นาที หลังจาก เสร็จการประชุมครั้งที่ 1 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ สภาเทศบาลซึ่งมีอำนาจ ในการกำหนด ระยะเวลาในการแปรญัตติตามข้อ 45 ของระเบียบดังกล่าว จึงได้พิจารณากำหนดเวลาโดย คำนี้ถึงเหตุผลและความจำเป็นอย่างรอบคอบแล้วเพราะญัตติร่างเทศบัญญัติดังกล่าวอยู่ในช่วง ใกล้สิ้นปีงบประมาณ จึงจำเป็นต้องพิจารณาโดยเร่งด่วน โดยได้มีการเว้นระยะเวลาในการ พิจารณาวาระที่หนึ่ง กับวาระที่สองและวาระที่สามแล้ว จึงไม่เป็นการพิจารณาสามวาระรวดเดียว การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

14. คดีหมายเลขแดงที่ อ.66/2549 คดีหมายเลขดำที่ อ.365/2547

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายสมชาย วุฒิศิริวิโรจน์ หรือปลาทอง

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การที่คณะเทศมนตรีซึ่งมีผู้ฟ้องคดีเป็นนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีต่อสภาเทศบาลจนระยะเวลาล่วงเลยพ้นปีงบประมาณแล้ว และเมื่อคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริงได้มีหนังสือเชิญผู้ฟ้องคดีไปให้ถ้อยคำหรือทำหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นลาย ลักษณะอักษร แต่ผู้ฟ้องคดีก็มิได้ไปให้ถ้อยคำหรือดำเนินการตามหนังสือของคณะกรรมการ ดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีทราบเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เรื่องที่ตน ถูกสอบสวน และได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งแสดง พยานหลักฐานของตนแล้ว ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจวินิจฉัยว่า การไม่เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อ สภาเทศบาลของคณะเทศมนตรีเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจ หน้าที่ตามมาตรา 73 แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้คณะเทศมนตรี ออกจากตำแหน่งจึงเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมาย กำหนดไว้และเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

15. คำสั่งที่ ร.840/2549 คำร้องที่ ร.720/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายจำเริญ สวัสดิ์วาทีน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ที่ 1 กับพวกรวม 10 คน

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในสำนวนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้ทำหนังสือถึงนายอำเภอสว่างแดน ดิน เพื่อขอขยายระยะเวลาการประชุมสภาเทศบาล สมัยสามัญ สมัยที่ 4 ประจำปี พ.ศ. 2549

ออกไปอีกสามสิบวัน ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2549 ถึงวันที่ 29 กันยายน 2549 ซึ่งนายอำเภอสว่างแดนดิน มีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการประชุมออกไปแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีเวลาที่จะเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2550 ต่อสภาเทศบาลได้ จึงยังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามมาตรา 19 (7) แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ที่กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อสภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือ ก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาล หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 10 ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากสมาชิกภาพของสภาเทศบาลเนื่องจากละเลยไม่ร่วมลงนามในแบบเสนอญัตติเพื่อเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2550 ต่อสภาเทศบาลในวันที่ 30 สิงหาคม 2549 จึงน่าจะไม่ใช่ชอบด้วยกฎหมาย และหากปล่อยให้มติดังกล่าว มีผลต่อไปก็ย่อมส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและตำแหน่งนายกเทศมนตรี และหากให้มีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งของผู้ฟ้องคดี ก็จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง ทั้งการทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ สมควรให้มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 10 จนกว่าคดีนี้จะมีคำพิพากษาถึงที่สุด หรือมีคำสั่งของศาลเป็นอย่างอื่น

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล

16. คำสั่งที่ ร.357/2549 คำร้องที่ ร.408/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายรังสันต์ คล่องแคล่ว

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2549 โดยผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2549 ผู้ฟ้องคดีจึงต้องใช้สิทธิยื่น คำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดภายในวันที่ 2 เมษายน 2549 การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุดโดยยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งดังกล่าวด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยส่งคำร้องอุทธรณ์แก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2549 จึงเป็นการยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ รับแจ้งคำสั่ง ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจรับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ฟ้องคดี ไว้พิจารณาได้

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์

17. คำสั่งที่ ร.244/2549 คำร้องที่ ร.261/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายธนเทพ โกวิทศิริกุล

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีเมืองหนองคาย

หากหลักเกณฑ์ในการตั้งงบประมาณรายจ่ายในด้านการบริหารงานบุคลากรเป็นไปตามข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า การตั้งงบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารบุคลากรไว้คิดเป็นร้อยละ 43 ซึ่งเดิมร้อยละ 40 ของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งจ่ายจากรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน จะมีผลให้

การตั้งงบประมาณในส่วนดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ไม่มีผลให้รายจ่ายตามเทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งหมด และรายจ่ายด้านการบริหารงานบุคลากรที่ตั้งจ่ายเป็นเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และเงินค่าจ้างของพนักงานเทศบาล และลูกจ้าง หากเทศบาลได้ตั้งจ่ายตามสิทธิโดยถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ย่อมผูกพันเทศบาลที่จะต้องจ่าย ประกอบกับงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งจ่ายตามเทศบัญญัติไว้แล้ว หากมีข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป เทศบาลสามารถแก้ไขได้โดยการโอนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณตามหมวด 4 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ดังนั้น การให้เทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีผลใช้บังคับต่อไป ย่อมไม่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง นอกจากนี้ การเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อนกระทำได้ เฉพาะรายจ่ายในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ และหมวดค่าสาธารณูปโภคจาก ตามข้อ 7 แห่งระเบียบดังกล่าว โดยไม่สามารถเบิกจ่ายรายจ่ายในหมวดรายจ่ายอื่น ซึ่งมีรายจ่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งรายจ่ายประเภทเงินสำรองจ่ายตั้งอยู่ ซึ่งกรณีมีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนที่จะต้องจ่ายอาจทำให้ภารกิจของเทศบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขาดความต่อเนื่อง

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

18. คดีหมายเลขแดงที่ อ.55/2548 คดีหมายเลขดำที่ อ.256/2546

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายวีระชัย มงคลภูมิมิตรัน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ที่ 2

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไม่ให้ความเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ของเทศบาลเมืองหนองคาย ตามมาตรา 62 แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 เป็นเพียงการทำหน้าที่ในขั้นตอนหนึ่งตามกระบวนการตราเทศบัญญัติ ซึ่งมีผลเพียงให้สภาเทศบาลเมืองหนองคายต้องนำร่างเทศบัญญัติดังกล่าวกลับมาพิจารณาเพื่อมีมติใหม่เท่านั้น และไม่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์อันอาจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะเป็นเหตุให้ผู้หนึ่งผู้ใดมีสิทธินำมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายเฉลิมชัย วสินนท์

19. คำสั่งที่ ร.831/2548 คำร้องที่ ร.421/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเทียนชัย ดิยพงศ์พัฒนา กับพวกรวม 10 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต กับพวกรวม 9 คน

นายกเทศมนตรีมีฐานะเป็นผู้แทนของเทศบาล เมื่อเกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของเทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายนายกเทศมนตรีจึงอยู่ในฐานะที่จะต้องให้ข้อเท็จจริงหรือโต้แย้งข้อกล่าวหาในนามของเทศบาล ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจึงมีสิทธิฟ้องนายกเทศมนตรีในฐานะผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 7 เป็นคณะกรรมการแปรรูปตัดติ เมื่อ สภาเทศบาลนครภูเก็ตมีมติรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่าย ในวาระที่หนึ่งและส่ง

ให้คณะกรรมการแปรรูปคดี เมื่อคณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาคำขอแปรรูปคดีแล้วจะต้องเสนอร่างเทศบัญญัติตามร่างเดิมและตามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานความเห็นเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เพื่อพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามต่อไป จึงเป็นเพียงขั้นตอนภายใน ของฝ่ายปกครองที่ไม่มีผลผูกพันสภาเทศบาลว่าจะต้องปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอนั้น การทำหน้าที่ของคณะกรรมการแปรรูปคดีจึงไม่กระทบต่อสิทธิ ของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจึงมิได้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จากการกระทำของคณะกรรมการแปรรูปคดีตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

20. คำสั่งที่ ร.207/2548 คำร้องที่ ร.692/2547

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายนิภา ผึ้งชลจิตต์

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภาเทศบาลตำบลพรหมโลก กับพวกรวม 10 คน

การลงมติให้สมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง (7) แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 จะต้องเป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นกระทำการหรือประพฤติเสื่อมเสียในฐานะสมาชิกสภาเทศบาล แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ลงมติให้สมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรหมโลกของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลง เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำการหรือประพฤติเสื่อมเสียในฐานะนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมโลก มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดังกล่าวจึงน่าจะไม่ใช่ชอบด้วยกฎหมายประกอบกับหากให้มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ต่อไป ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมโลกไปด้วย ในกรณีที่ศาลมิได้สั่งทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามคำขอแล้วหากต่อมาศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ซึ่งเป็นคำพิพากษาที่เป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดี กรณีนี้จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาตามมาในภายหลัง เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรหมโลก แต่งตั้งคณะเทศมนตรีและนายกเทศมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่างลงแล้ว นอกจากนั้น การทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดังกล่าวย่อมมีผลให้ผู้ฟ้องคดีอยู่ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีต่อไปทำให้การดำเนินงานของเทศบาลตำบลพรหมโลกดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จึงไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือบริการสาธารณะแต่ประการใด ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่นจึงชอบด้วยข้อ 72 วรรคสาม แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 แล้ว

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายเกษม คมสัจย์ธรรม

21. คำสั่งที่ ร.789/2547 คำร้องที่ ร.518/2547

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายอภิชัย พันธุ์พิพัฒน์ ที่ 1 นายจารุกิตต์ พันธุ์เมธาฤทธิ ที่ 2

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาเทศบาลตำบลนาบอน ที่ 1 ปลัดเทศบาลตำบลนาบอน ที่ 2 กรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมนั้น มาตรา 62 ตรี แห่ง พ.ร.บ.เทศบาลฯ แก้ไขเพิ่มเติมโดย

พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 12) ฯ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2546 กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติ แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งร่างเทศบัญญัติให้นายกรัฐมนตรีเสนอต่อสภาเทศบาล หากนายกเทศมนตรีไม่ดำเนินการดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น ในกรณีที่สภาเทศบาลตำบลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมภายหลังจากที่มาตรา 62 ตรี ชำงตัน มีผลใช้บังคับแล้ว และได้มีการเรียกประชุมสภาฯ เพื่อเลือกคณะเทศมนตรีชุดใหม่แทนชุดเดิมที่ต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง (4) และวรรคสาม แห่ง พ.ร.บ.เทศบาลฯ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. เทศบาล (ฉบับที่ 10) ฯ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วโดยผลของมาตรา 24 แห่ง พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 12) ฯ หากให้มีการประชุมสภาฯ เพื่อการดังกล่าว จึงอาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ยากจะเยียวยาแก้ไขในภายหลังได้ กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่จะให้มีการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีชุดเดิม โดยให้ชะลอการประชุมสภาฯ เพื่อพิจารณาเลิกคณะเทศมนตรีชุดใหม่ก่อน

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายพีระพล เซาว์ศิริ

22. คำสั่งที่ ร.620/2547 คำร้องที่ ร.785/2546

ชื่อผู้ฟ้องคดี ประธานสภาเทศบาลตำบลนาเหล่า (นายโอภาส กองบุญมา)

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ 1 นายอำเภอनावัง ที่ 2

มาตรา 62 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. เทศบาลฯ บัญญัติขั้นตอนการดำเนินการกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับมติของสภาเทศบาลตำบลที่มีมติไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยกำหนดให้ประธานสภาฯ มีหน้าที่ต้องเสนอให้สภาฯ พิจารณาร่างเทศบัญญัติดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้รับร่างเทศบัญญัติฯ คืนจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ซึ่งหากสภาฯ พิจารณายืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาฯ ทั้งหมด ประธานสภาฯ ต้องส่งร่างเทศบัญญัติฯ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่ออนุมัติเพื่อมีผลใช้บังคับต่อไป ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีในฐานะประธานสภาฯ ได้ฟ้องโต้แย้งความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่ไม่เห็นชอบด้วยกับมติของสภาฯ โดยยังไม่ได้นำดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ข้างต้น กรณีจึงถือว่าขณะฟ้องคดียังไม่ได้เกิดข้อพิพาททางปกครองระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายดำริ วัฒนสิงหะ

23. คดีหมายเลขแดงที่ อ.56/2546 คดีหมายเลขดำที่ อ.38/2545

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายอัศวิน อิสมะแอ กับผู้ฟ้องคดีร่วม (รวม 12 ราย)

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

ชื่อผู้ร้องสอด ประธานสภาเทศบาลเมืองนราธิวาส

เมื่อมีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าประธานสภาเทศบาลมีเจตนา ไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเรียกประชุมสภาฯ เช่น ปล่อยให้เวลาให้ล่วงเลยจนถึงวันเริ่ม สมัยประชุมโดยไม่กำหนดวันประชุม ทั้ง

ที่การประชุมต้องนัดล่วงหน้าไม่ต่ำกว่าสามวันตามข้อ 17 วรรคหนึ่ง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมมีอำนาจเรียกประชุมสภา แทนได้ตามมาตรา 25 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. เทศบาลฯ นอกจากนี้ การที่ประธานสภาขึ้นทำหน้าที่ประธานการประชุมและกล่าวปิดการประชุมโดยไม่มีการพิจารณาเรื่องในวาระ การประชุม เป็นการกระทำที่ไม่ชอบ การประชุมต่อไปหลังจากนั้นโดยมีการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยข้างต้น จึงชอบด้วยกฎหมาย การที่สภาฯ มีมติยืนยันไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายฯ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งคืนให้สภาฯ พิจารณาใหม่ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาฯ ทั้งหมด ย่อมมีผลทำให้ร่างเทศบัญญัติดังกล่าวตกไปตามมาตรา 62 ทวิ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. เทศบาลฯ และทำให้คณะเทศมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง (4) แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน ซึ่งหากประธานสภาฯ ไม่เรียกประชุมสภาฯ เพื่อเลือกคณะเทศมนตรีชุดใหม่ ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมมีหน้าที่ตามกฎหมายในการเรียกประชุมสภาฯ เพื่อดำเนินการดังกล่าวตามนัยมาตรา 25 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ข้างต้น

กรณีที่น่าปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือเรียกประชุมสภาฯ แล้ว ความเดือดร้อนหรือเสียหายของผู้ฟ้องคดีที่เกิดจากการไม่เรียกประชุมสภาฯ ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้รับการแก้ไขเยียวยาแล้ว ศาลจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดค่าบังคับให้อีก

ตุลาการเจ้าของสำนวน นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล

24. คำสั่งที่ ร.308/2545 คำร้องที่ ร.212/2545

ชื่อผู้ฟ้องคดี นางสาวมยุรี เจริญฉ่ำ

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ที่ 1 เทศบาลตำบลบางจัก ที่ 2 ลูกจ้างประจำของเทศบาลตำบลบางจัก

คำสั่งศาลสูง แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะมีหน้าที่จัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำตาม มาตรา 50 (2) แห่ง พ.ร.บ. เทศบาลฯ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฯ แต่การ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จะต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงความเหมาะสม งบประมาณ ความจำเป็น เร่งด่วน และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและต้องจัดทำเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งเป็นงานนโยบายของผู้บริหารและสภาเทศบาล ที่จะดำเนินการ ศาลปกครองไม่มีอำนาจเข้าไปกำหนดนโยบายและงบประมาณแทนสภาเทศบาล และไม่อาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ใช้อำนาจข่มขู่เจ้าหน้าที่ให้ทำถนนนั้นเป็นพฤติกรรมส่วนตัวที่มีใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย จึงมิใช่คดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ส่วนคำขอให้ศาลออกคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตรวจสอบพฤติกรรมและการกระทำพร้อมกับลงโทษผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ให้พ้นจากตำแหน่งนั้นเป็นเรื่องภายในของฝ่ายบริหารที่จะพิจารณาดำเนินการ ศาลไม่อาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว

จึงยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล

1. คดีหมายเลขแดงที่ อ.477/2554 คดีหมายเลขดำที่ อ.581/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายโสภณ สิงห์บำรุง ที่ 1 กับพวกรวม 8 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกอง้องการบริหารส่วนตำบลปกาสัย ที่ 1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัย ที่ 2 นายอำเภอเหนือคลอง ที่ 3

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยมีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ 1 ประจำปี 2548 ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 ให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบัญญัติตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยตามผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (นายกอง้องการบริหารส่วนตำบลปกาสัย) เสนอโดยไม่มี การแก้ไขแต่อย่างใด และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีหนังสือส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (นายอำเภอเหนือคลอง) พิจารณานุมัติ ซึ่งในส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 หากพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างข้อบัญญัตินั้นมีการตั้งงบประมาณที่ไม่อาจให้การอนุมัติได้ก็จะต้องส่งคืนร่างข้อบัญญัติพร้อมกับแจ้งเหตุผลเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 นำไปเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติเสียใหม่ตามบทบัญญัติในมาตรา 87 วรรคสี่ แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 เพียงแต่ส่งคืนร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัย) แก้ไขปรับปรุงโดยมิได้มีหนังสือส่งคืนร่างข้อบัญญัติพร้อมกับแจ้งเหตุผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดำเนินการเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัตินั้นใหม่ ซึ่งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รับร่างข้อบัญญัติมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยวิธีการหารือกับสมาชิกสภาบางคนแล้วเสนอร่างข้อบัญญัติที่แก้ไขแล้วกลับไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 พิจารณานุมัติ โดยมิได้มีการเสนอเป็นญัตติและบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยพิจารณาทบทวนใหม่ การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการแก้ไขข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กรณีจึงเป็นการดำเนินการออกกฎโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบและขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามมาตรา 46 (2) และมาตรา 87 แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบข้อ 38 ข้อ 40 และข้อ 58 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุม สภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 ได้อนุมัติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัยที่มีการแก้ไขปรับปรุงเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2548 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้ออกประกาศใช้บังคับข้อบัญญัติตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัย เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2548 จึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงมีผลทำให้ข้อบัญญัติตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลปกาสัย ส่วนที่ถูกแก้ไขดังกล่าวข้างต้นเป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่ว่า การแก้ไขงบประมาณรายจ่ายของแผนงานต่างๆ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เห็นว่าเป็นการดำเนินการที่กำหนดไว้ในข้อ 27 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 นั้น เป็นข้อที่มีได้กล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น จึงต้องห้ามตามข้อ 101 วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543

2. คำสั่งที่ ร.429/2554 คำร้องที่ ร.986/2553

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายลี เนตนิล ที่ 1 นายทองสุข จันทร์ไพศรี ที่ 2

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภามงคลการบริหารส่วนตำบลบึงบา ที่ 1 นายอำเภอหนองเสือ ที่ 2

ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงบาไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติดังกล่าวคดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบึงบา ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น เห็นว่า ข้อบัญญัติข้างต้นไม่ชอบด้วยกฎหมายและอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ซึ่งในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นฟ้องคดีนี้ข้อบัญญัติดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่คำขอให้เพิกถอนข้อบัญญัติที่พิพาทจึงเป็นคำขอที่ศาลปกครองมีอำนาจออกคำบังคับได้ตามมาตรา 72 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ และการฟ้องเพิกถอนกฎไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนและวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีนี้จึงกระทำได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงบาได้ประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2553 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552 การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองนำคดีมาฟ้องต่อศาลในวันที่ 25 สิงหาคม 2553 จึงเป็นการฟ้องคดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา 49 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะเหตุแห่งการฟ้องคดีหมดไป เพราะเห็นว่าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ไม่มีผลใช้บังคับเนื่องจากสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 แล้วจึงไม่มีประโยชน์ที่ศาลจะพิจารณาและออกคำบังคับนั้นเห็นว่า การพิจารณาว่าคดีมีประโยชน์ที่จะพิจารณาพิพากษาคดีต่อไปหรือไม่นั้นเป็นดุลพินิจของศาลหากศาลเข้าไปตรวจสอบแล้วพบว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายหรือระเบียบของทางราชการกำหนดไว้ ศาลปกครองก็มีอำนาจออกคำบังคับให้เพิกถอนข้อบัญญัติซึ่งออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นเพื่อให้หน่วยงานทางปกครองไปดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นฟ้องคดี ในขณะที่ข้อบัญญัติยังมีผลใช้บังคับอยู่ ศาลปกครองจึงมีอำนาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสองไว้พิจารณาพิพากษาต่อไปได้

แม้ว่าในระหว่างพิจารณาคดีของศาล ข้อบัญญัตินั้นได้สิ้นผลไปแล้วก็ตาม ศาลปกครองก็ยังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ต่อไปได้ ทั้งนี้ เพื่อวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของข้อบัญญัติพิพาทให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองและเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการที่ดีให้แก่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกด้วย การที่ศาลปกครองมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะเหตุแห่งการฟ้องคดีหมดสิ้นไปศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นด้วย จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามรูปคดีต่อไป

3. คำสั่งที่ ร.82/2553 คำร้องที่ ร.14/2553

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายชวลิต ตันทศเศรษฐวัฒน์ ที่ 1 นายวิธาร เข้าใจการ ที่ 2 นายถวิล ตริวรปรัชญ์ ที่ 3 นายบัณฑิตย์ แซ่โค้ว ที่ 4

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภากองคการบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ 1 นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ 2

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่เป็นคนพิการและเป็นองค์กรด้านคนพิการซึ่งเป็นผู้ฟ้องคดีแทน คนพิการในจังหวัดนครราชสีมาฟ้องขอให้เพิกถอนมติเสียงข้างมากของสมาชิกผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (สภากองคการบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา) ที่เห็นชอบการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ 2 (ครั้งที่ 5) ประจำปี พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 วาระที่สองและวาระที่สาม เป็นการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ โดยที่มติเสียงข้างมากของสมาชิกผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่เห็นชอบการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวในวาระที่สองและวาระที่สามเป็นเพียงขั้นตอนการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพื่อเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยให้ส่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา) ลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไปตามมาตรา 53 แห่ง พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ดังนั้นมติเสียงข้างมากของสมาชิกผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงยังไม่มีผลการใช้บังคับจนกว่าจะได้ประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว ดังนั้น ลำพังมติเสียงข้างมากของสมาชิกผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ที่เห็นชอบการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าว จึงยังไม่มีผลทางกฎหมายที่ก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่แต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่จึงยังไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนมติดังกล่าวต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

4. คดีหมายเลขแดงที่ อ.301/2552 คดีหมายเลขดำที่ อ.760/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายพงษ์ศักดิ์ มีนาสันติรักษ์

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายอำเภอบรบือ

ในการเสนอญัตติร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล จะเสนอได้ก็แต่โดยคณะผู้บริหาร ซึ่งประกอบไปด้วยนายก อบต. และรองนายก อบต. อีกสองคน โดยจะต้องเสนอตามแบบที่กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย คดีนี้ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือมีหนังสือ ส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 ที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือได้พิจารณาเสร็จแล้ว ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ เพื่อพิจารณา นำเสนอสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ และบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ ต่อมานาย ช. รองนายกฯ เป็นผู้ยื่นแบบขอเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติฯ ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 ต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ และมีสมาชิกรับรองจำนวน 2 คน ตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 101 โดยไม่ได้รับมอบหมายจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ และไม่ใช้กรณีที่ ผู้ฟ้องคดีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติดังกล่าวและมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ เห็นได้ว่า การส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นการแสดงเจตนาเพื่อขอเสนอญัตติ เนื่องจากไม่มีข้อความที่ระบุอย่างชัดเจนว่าผู้ฟ้องคดีมีความประสงค์จะขอเสนอญัตติ ประกอบกับในการเสนอญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือนั้น โดยปกติต้องทำตามแบบขอเสนอญัตติตามที่กำหนดไว้ท้ายข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว ส่วนการที่นาย ช. ได้ยื่นขอเสนอญัตติต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ โดยไม่ได้รับมอบหมายจากผู้ฟ้องคดี ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีได้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบรบือโดยตลอด การยื่นญัตติดังกล่าวของนาย ช. มิได้เป็นการยื่นโดยคณะผู้บริหาร ไม่ชอบด้วยระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือจึงไม่มีอำนาจพิจารณาบรรจุญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ในระเบียบวาระการประชุม ประกอบกับหลังจากที่นาย ช. ยื่นเสนอญัตติ ร่างข้อบัญญัติดังกล่าว สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือได้ประชุมเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ในวันที่ 14 สิงหาคม 2546 และมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ในวันเดียวกันนั้น จึงขัดต่อข้อ 35 วรรคสอง ของข้อบังคับ กระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้นที่มีความมุ่งหมายให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีเวลาเตรียมตัวเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ให้เกิดความรอบคอบก่อนการประชุม ซึ่งเป็นรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ให้ต้องกระทำ จึงถือได้ว่าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือไม่ได้ตรวจสอบญัตติที่ได้รับว่าถูกต้องตามระเบียบการประชุมหรือไม่ และไม่ได้ส่งสำเนาญัตติพร้อมร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือทราบก่อนไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม และไม่ปรากฏว่าเป็นกรณีเร่งด่วน ดังนั้น กระบวนการจัดประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลบรบือในวันที่ 14 สิงหาคม 2546 เพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้มติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย ส่งผลให้การประชุมเพื่อเลือกคณะผู้บริหารชุดใหม่เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2546 ไม่อาจกระทำได้อีก เนื่องจากยัง

ไม่มีตำแหน่งคณะผู้บริหารว่างลง ดังนั้น มติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือในการเลือกตั้งคณะผู้บริหารชุดใหม่ในวันดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้นำมติทั้งสองมาพิจารณาประกอบการใช้ดุลพินิจออกคำสั่งแต่งตั้งคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบรบือ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

5. คดีหมายเลขแดงที่ อ.280/2552 คดีหมายเลขดำที่ อ.327/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเสนาะ วาปี

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) ให้เพิกถอนมติที่ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่สมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2546 ที่สมาชิกส่วนใหญ่ลงมติไม่รับหลักการของร่างบัญญัติดังกล่าว เป็นเหตุให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 ตกไปและคณะผู้บริหารที่มีผู้ฟ้องคดีเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ต้องพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษา (คดีหมายเลขแดงที่ 195/2547) ให้เพิกถอนมติที่ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ดังกล่าว เฉพาะในระเบียบวาระที่ 3 ซึ่งมีมติไม่รับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งระหว่าง การพิจารณาอุทธรณ์ของศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองชั้นต้นเป็นอีกคดีหนึ่งขอให้ศาลสั่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ชดใช้ค่าเสียหาย อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันสืบเนื่องมาจากการกระทำทางปกครอง ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ กรณีจึงจำต้องพิจารณาถึงความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง อันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีหรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าในเวลาต่อมาว่า ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาในคดีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น) คดีหมายเลขแดงที่ 195/2547 เป็นคดีหมายเลขแดงที่ อ.257/2549 โดยพิพากษาว่า กระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 ในคราวประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ ประจำปี พ.ศ. 2546 ระเบียบวาระที่ 3 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546 ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษากลับคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นเป็นยกฟ้อง ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำพิพากษาของ ศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ อ.257/2549 มีผลทำให้มติของที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ ประจำปี พ.ศ. 2546 ระเบียบวาระที่ 3 ที่สมาชิกเสียงข้างมากจำนวน 8 คน มีมติไม่รับหลักการของร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2547 โดยมีสมาชิกเสียงข้างน้อยจำนวน 4 คน มีมติรับหลักการ ของร่างข้อบัญญัติดังกล่าว เป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมาย และโดยที่มาตรา 64 (8) แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 20 แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2546 และมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546

กำหนดให้คณะผู้บริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ที่คณะผู้บริหารเสนอและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ การที่ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลถูกต้องแล้ว จึงเป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เมื่อมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกต้องชอบด้วยกฎหมาย การพ้นจากตำแหน่งของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว ไม่มีกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

6. คำสั่งที่ ร.13/2552 คำร้องที่ ร.610/2551

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายบุญเหลือ ทองเกตู

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ที่ 1 นายอำเภอน้ำโสม ที่ 2

เมื่อรับฟังได้ว่า รายงานการประชุมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโสม สมัยสามัญที่ 2 ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2549 มีเรื่องที่ประชุมพิจารณาและมีมติเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น คือ เรื่องเพื่อพิจารณา รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ที่ประชุมมิได้พิจารณาและมีมติอนุมัติให้มีการโอนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน รายการอุดหนุนที่ทำการปกครองอำเภอ น้ำโสม ค่าฝึกอบรม อบรม และรายการอุดหนุนเงินค่าอาหารกลางวันศูนย์เด็กเล็กไปตั้งจ่ายเป็นหมวดค่าครุภัณฑ์เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์สำนักงานประเภทเต็นท์และเก้าอี้พลาสติกมีพนักพิง แต่อย่างใด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีได้ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ในการจัดซื้อเต็นท์และเก้าอี้มิได้มีการตั้งงบประมาณไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จึงได้ดำเนินการโอนงบประมาณจากรายการอื่นในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายที่มีเงินเหลือจ่ายมาตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ในหมวดลงทุนเป็นค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเพื่อจัดซื้อเต็นท์และเก้าอี้ โดยมีได้เสนอขอโอนงบประมาณต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโสม ในการประชุมครั้งดังกล่าว เนื่องจากเข้าใจว่าเป็นอำนาจของผู้บริหาร อันเป็นการยอมรับว่าตนมิได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 กรณีจึงยังไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า คำสั่งจังหวัดอุดรธานี ที่ 1481/2551 เรื่อง คำสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโสมพ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2551 ที่เป็นเหตุแห่งการ ฟ้องคดีนี้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายหรืออีกนัยหนึ่งน่าจะไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งจังหวัดอุดรธานีดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น เป็นให้ยกคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ของผู้ฟ้องคดี

7. คดีหมายเลขแดงที่ อ.399/2551 คดีหมายเลขดำที่ อ.893/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นางสาวจันทร์เพ็ญ อินใจดี

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาง

ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ลักษณะจ้างปีต่อปี ก่อนครบกำหนดสัญญาจ้าง ผู้บังคับบัญชาได้ประเมินผลงานของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่า เป็นผู้เหมาะสมควรจ้างผู้ฟ้องคดีต่ออีกหนึ่งปีงบประมาณ (งบประมาณ ปี พ.ศ. 2547) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติไม่จ้างผู้ฟ้องคดีโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงเป็นการเลือกปฏิบัติและให้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี

8. คำสั่งที่ ร.291/2551 คำร้องที่ ร.287/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุจรรยา

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนตำบลยอดแกง ที่ 1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยอดแกง ที่ 2 นายอำเภอนามน ที่ 3

ข้อ 27 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่จะต้องจัดส่งประกาศสอบราคาให้แก่ผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้างรายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะ กำหนดแต่เพียงว่าให้จัดส่งประกาศสอบราคาไปยัง ผู้มีอาชีพหรือรับจ้างทำงานนั้นให้มากที่สุดที่จะทำได้ กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในการจัดส่งประกาศเผยแพร่การสอบราคา แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีอาชีพรับจ้างเหมาก็ตาม แต่ก็มีบุคคลที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จำต้องส่งประกาศสอบราคาให้ตามระเบียบดังกล่าว การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ไม่ส่งประกาศสอบราคาให้ผู้ฟ้องคดี จึงถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีถูกกระทบสิทธิแต่ประการใด ดังนั้น โดยนิตินัยจึงถือไม่ได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อ ศาลปกครอง ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ

9. คดีหมายเลขแดงที่ อ.302/2550 คดีหมายเลขดำที่ อ.645/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายสมาส เศรษฐฐากา ที่ 1 นายประยวน เบ้าวรรณ ที่ 2 นายทวี ช่างหล่อที่ 3

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงศรี ที่ 1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงศรี ที่ 2

หนังสือของนาย ช. สมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ลงวันที่ 13 กันยายน 2547 ที่ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพื่อขอเปิดประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ 4 ประจำปี พ.ศ. 2547 ได้ส่งบัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ผู้ขอเปิดการประชุม ซึ่งถ่ายสำเนามาจากบัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ส่งตามญัตติ ของนาย ช. กับพวกรวม 3 คน ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 และไม่

ปรากฏ แบบเสนอญัตติตามที่กล่าวอ้างในหนังสือดังกล่าว ดังนั้น หนังสือของนาย ช. ลงวันที่ 13 กันยายน 2547 จึงไม่มีสมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รับรองและไม่มีแบบเสนอญัตติส่งมาด้วย หนังสือดังกล่าวจึงเป็นเพียงหนังสือขอเปิดสมัยประชุมวิสามัญที่ยื่นต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เพื่ออภิปรายถอดถอนผู้ฟ้องคดีทั้งสามพ้นจากตำแหน่งคณะผู้บริหาร มิใช่เป็นญัตติที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 วินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามพ้นจากตำแหน่ง ตามข้อ 44 ของข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 และการที่นาย ช. กับพวกรวม 3 คน ได้ยื่นญัตติลงวันที่ 20 กันยายน 2547 เพื่ออภิปรายถอดถอนผู้ฟ้องคดีทั้งสามพ้นจากตำแหน่งคณะผู้บริหาร โดยมีสมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 รับรองญัตติไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม จึงถือว่าเป็นญัตติตามนัยข้อ 44 ของข้อบังคับดังกล่าว เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้มีการประชุมสมัยสามัญที่ 4/2547 ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2547 เพื่อพิจารณาญัตติดังกล่าว กรณีจึงเป็นการยื่นญัตติต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ล่วงหน้าก่อนเวลาประชุมน้อยกว่าเจ็ดวัน ตามข้อ 44 ของข้อบังคับเดียวกัน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ฟ้องคดีทั้งสามที่จะต้องถูกอภิปรายถอดถอนจากตำแหน่งคณะผู้บริหาร ได้มีระยะเวลาพอสมควรในการเตรียมหลักฐานชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเพื่อให้สมาชิกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ได้มีโอกาสเตรียมข้อมูลในการอภิปรายทั้งที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม ดังนั้น การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 สมัยวิสามัญ สมัยที่ 4/2547 ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2547 เพื่อพิจารณาญัตติอภิปรายถอดถอนผู้ฟ้องคดีทั้งสามพ้นจากตำแหน่งคณะผู้บริหาร จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามพ้นจากตำแหน่งคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงศรีไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไป

10. คำสั่งที่ ร.348/2550 คำร้องที่ ร.169/2550

ชื่อผู้ฟ้องคดี ดาบตำรวจ ธงชัย วัฒนพจน์ ที่ 1 นายสมัคร บุญปก ที่ 2 นายสมพงษ์ ศิริภักดิ์ ที่ 3

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ที่ 1 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ที่ 2 ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ที่ 3

การฟ้องว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนข้อบัญญัติทั้งสี่ฉบับดังกล่าว เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้ง ศาลปกครองฯ แม้จะรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่เนื่องจากข้อบัญญัติ เรื่อง การกำหนดค่าตอบแทนการใช้ที่ดินของรัฐ และข้อบัญญัติ เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเรื่องของการจัดเก็บภาษีและค่าตอบแทนเพื่อนำเข้าเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เป็นเรื่องของการนำรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปใช้จ่ายในกิจการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งมีผลกระทบต่อประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด อันถือได้ว่าเป็นการฟ้องคดีที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ศาลจึงรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ ตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

11. คดีหมายเลขแดงที่ อ.257/2549 คดีหมายเลขดำที่ อ.370/2547

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเสนาะ วาปี

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่

เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ได้อ่านร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 จบแล้ว ได้สอบถามสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ รวมทั้งผู้ฟ้องคดีว่ามีผู้ใดมีข้อสงสัยหรือจะอภิปรายเพิ่มเติม ปรากฏว่าไม่มีสมาชิกหรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ผู้ใดอภิปราย การกระทำดังกล่าวถือว่าประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ได้อภิปรายหรือแถลงเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ตามข้อ 53 วรรคสอง แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 แล้ว ส่วนการอ่านร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าจะต้องให้ ผู้เสนอร่างเป็นคนอ่าน ผู้อ่านจะเป็นใครไม่ใช่สาระสำคัญ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ขออภิปราย จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีสละสิทธิของตนในการอภิปรายเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าว กระบวนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแช่ ครั้งดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

12. คำสั่งที่ ร.716/2549 คำร้องที่ ร.700/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี สิบัติร์ ธนพรรณ ลำเจียก

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก
ที่ 2

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีมติไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549 ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 เห็นชอบกับมติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 หากการพิจารณาปรากฏว่า ศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 การให้มีการเลือกคณะผู้บริหารชุดใหม่ ย่อมมีผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งทั้งของผู้ฟ้องคดีและของคณะผู้บริหารชุดใหม่อันเป็นการยากแก่การเยียวยาในภายหลัง ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ระงับการเลือกคณะผู้บริหารชุดใหม่ไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงชอบแล้ว

13. คำสั่งที่ ร.662/2549 คำร้องที่ ร.604/2549

ชื่อผู้ฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและมีหน้าที่ปฏิบัติการเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 5 ของข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วเห็นว่า มีโครงการในหมวดเงินอุดหนุน จำนวน 5 โครงการไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ 3 วรรค

หนึ่ง ของประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และอีกจำนวน 2 โครงการ ไม่สอดคล้องกับประกาศในบางส่วน จึงมีหนังสือขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีอาศัยอำนาจตามข้อ 4 ของประกาศดังกล่าววินิจฉัยว่า มีโครงการที่ไม่สอดคล้องกับประกาศดังกล่าวจำนวน 2 โครงการ ส่วนอีก 5 โครงการสอดคล้องกับประกาศแล้ว จึงขอให้ดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอำนาจในการวินิจฉัยปัญหา ข้อขัดข้องในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ตาม แต่เมื่อคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีมีผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของผู้ฟ้องคดี ซึ่งหากมี ปัญหาเกิดขึ้น ผู้ฟ้องคดีย่อมจะต้องรับผิดชอบในฐานะผู้อนุมัติให้ดำเนินการและการเบิกจ่ายเงิน จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ตาม มาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

15. คำสั่งที่ ร.235/2549 คำร้องที่ ร.391/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายบุญรักษ์ พลศรีดา ที่ 1 นายบุญธรรม ขามไสย์ ที่ 2 นายประสาท ไชยบุตร ที่ 3 ว่าที่ร้อยตรี ไต้หวั่น คำสร้าง ที่ 4 นายจุมพฏ บุญใหญ่ ที่ 5

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกอง้องการบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่ 1 สภากอง้องการบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่ 2 ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ที่ 3

ตามรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ย่อมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และกระทำตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หากราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการใช้สิทธิทางศาล จึงย่อมกระทำได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า การออกข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในฐานะผู้เสียหายให้แก่้องการบริหารส่วนจังหวัดสกลนครย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกกฎดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ การฟ้องคดีในคดีนี้เป็น การฟ้องคดีเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายทุกคนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็นการฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะที่จะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้ตามมาตรา 52 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง จึงมีคำสั่งกลับ คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษา หรือคำสั่งตามรูปคดีต่อไป

16. คำสั่งที่ ร.758/2548 คำร้องที่ ร.689/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายโสภณ สิงห์บำรุง กับพวกรวม 8 คน

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปกาสัย ที่ 1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัย ที่ 2 นายอำเภอเหนือคลอง ที่ 3
ชื่อผู้ร้องสอด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศ. จตุภูมิ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยอมรับว่าได้มีการแก้ไขจำนวนเงินตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปกาสัย โดยไม่ผ่านความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีจึงมีเหตุควรเชื่อว่าข้อบัญญัติตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2548 น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก เป็นการนำงบประมาณมาใช้ผิดจากที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความเห็นชอบไว้ อันจะเป็นการจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันโดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะเป็นการยากแก่การเรียกคืนในภายหลัง และการทะเลาะการบังคับใช้ข้อบัญญัติดังกล่าวไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐ สำหรับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ที่มีส่วนได้เสียอ้างว่าหากให้ทะเลาะการบังคับใช้งบประมาณรายจ่ายดังกล่าว จะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งเป็นผู้รับจ้างก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์ก้้องการบริหารส่วนตำบลปกาสัย ไม่ได้รับชำระหนี้ค่าก่อสร้างนั้น ผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นขอรับชำระหนี้ค่าก่อสร้างได้ในภายหลัง และหากได้รับชำระเงินล่าช้าก็ สามารถเรียกค่าเสียหายจากการผิดนัดได้อีกทางหนึ่ง กรณีความเดือดร้อนเสียหายของผู้มีส่วนได้เสียจึงสามารถแก้ไขเยียวยาได้ในภายหลัง จึงไม่มีเหตุจะยกเลิกคำสั่งทะเลาะของศาลปกครองชั้นต้น

17. คำสั่งที่ ร.685/2548 คำร้องที่ ร.222/2548

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเป สาธุจิตร ที่ 1 นายสุทัศน์ กมลภพ ที่ 2

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี สภาองค์การบริหารส่วนตำบลสมเด็จ ที่ 1 นายอำเภอสมเด็จ ที่ 2

ชื่อผู้ร้องสอด นายถนิม เฉิดจำลอง

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว นาย ถ. ซึ่งเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมเด็จยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยนาย ถ. มิได้เป็นผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีและมิได้เข้ามาเป็นคู่กรณีด้วยการร้องสอดมาแต่ต้น นาย ถ. จึงมิใช่คู่กรณีในคดีนี้ ตามนัยมาตรา 3 ประกอบกับมาตรา 73 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ดังนั้น นาย ถ. จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว และศาลปกครองสูงสุดไม่อาจจะรับอุทธรณ์ของ นาย ถ. ไว้พิจารณาได้

18. คำสั่งที่ ร.45/2548 คำร้องที่ ร.713/2547

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายเฉลิมเกียรติ ปัตถาสาย

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

การที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งกลับหรือแก้คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ต้องเป็นกรณีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นไม่ถูกต้องหรือเป็นกรณีที่ถูกต้องบางส่วนผิดบางส่วนเท่านั้นเมื่อศาลปกครองชั้นต้นได้ส่งสำเนาคำให้การพร้อมทั้งสำเนาทหยานหลักฐานไปยังผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีคัดค้านหรือยอมรับคำให้การหรือพยานหลักฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดียื่นต่อศาล พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วยว่า หากผู้ฟ้องคดีจะคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีให้ทำคำคัดค้านภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำให้การ ถ้าผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์จะ

คัดค้านคำให้การ แต่ประสงค์จะให้ศาลพิจารณาพิพากษาต่อไป ผู้ฟ้องคดีต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ศาลทราบภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ทราบคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าวแล้วมิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด การที่ศาลปกครองชั้นต้นใช้ดุลพินิจสั่งจำหน่ายคดีของผู้ฟ้องคดีออกจากสารบบความ จึงเป็นการชอบด้วยข้อ 47 วรรคสี่ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 แล้ว ไม่มีเหตุผลสมควรที่ศาลปกครองสูงสุดจะต้องมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่จำหน่ายคดีออกจากสารบบความที่ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ยื่นคำคัดค้านคำให้การภายในระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากไม่ได้ดูคำเตือนด้านหลังของคำสั่งโดยเข้าใจว่าไม่ใช่สาระสำคัญ หากทำคำคัดค้านคำให้การก็จะมีสาระเช่นเดียวกันกับคำฟ้อง อีกทั้งผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีเพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดี มิใช่ต้องการทราบคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีนี้เป็นข้ออ้างที่ไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะรับฟังได้ คำร้องอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

19. คดีหมายเลขแดงที่ อ.14/2546 คดีหมายเลขดำที่ อ.62/2545

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายสังคม วงษ์นอก ที่ 1 นายบรรเลง อุณหิกุล ที่ 2 นายชินนทร์ มีนาสันติรักษ์ ที่ 3

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ 1 นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ 2 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ 3

การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นซึ่งวินิจฉัยให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นข้อบัญญัติที่ไม่ผ่านการพิจารณาของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อปรากฏในเวลาต่อมาว่ามีการนำข้อบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมสภาฯ แล้ว และที่ประชุมมีมติไม่ให้การรับรอง อันมีผลทำให้ข้อบัญญัติตกไปนั้น เป็นกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีได้หมดสิ้นไปแล้ว ศาลปกครองจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวอีกต่อไป

20. คำสั่งที่ ร.345/2546 คำร้องที่ ร.444/2546

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายวรพร อัครเวม กับผู้ฟ้องคดีร่วม (รวม 8 ราย)

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ที่ 2

ชื่อผู้ร้องสอด นายมนัสชัย ลิขิตวานิช กับพวก (รวม 10 ราย)

กรณีการคัดค้านไม่ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากอาจทำให้มีผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายขององค์ประชุมและมติที่ประชุมนั้น สามารถดำเนินการด้วยการยื่นคำคัดค้านต่อประธานสภาฯ โดยหากสภาฯ มีมติให้สมาชิกดังกล่าวออกจากที่ประชุม ต้องถือว่าสภาฯ ประกอบด้วยสมาชิกฯ ที่ไม่ได้ถูกคัดค้าน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามมาตรา 15 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยไม่ต้องขอให้ศาลกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนพิพากษาด้วยการระงับการจัดให้มีการประชุมสภาฯ

เมื่อปรากฏว่าการกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวด้วยการให้ระงับการจัดประชุมสภา จะมีผลทำให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณและการใช้จ่ายเงินงบประมาณแล้วเสร็จไม่ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดศาลปกครองสูงสุดจึงให้ยกคำขอกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวดังกล่าว

21. คำสั่งที่ ร.344/2546 คำร้องที่ ร.443/2546

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายวรพร อัครเวม กับผู้ฟ้องคดีร่วม (รวม 8 ราย)

ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ที่ 2

ชื่อผู้ร้องสอด นายมนัสชัย ลิขิตวานิช กับพวก (รวม 10 ราย)

กรณีการคัดค้านไม่ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากอาจทำให้มีผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายขององค์ประชุมและมติที่ประชุมนั้น สามารถดำเนินการด้วยการยื่นคำคัดค้านต่อประธานสภา โดยหากสภา มีมติให้สมาชิกดังกล่าวออกจากที่ประชุม ต้องถือว่าสภาประกอบด้วยสมาชิก ที่ไม่ได้ถูกคัดค้าน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตามมาตรา 15 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยไม่ต้องขอให้ศาลกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนพิพากษาด้วยการระงับการจัดให้มีการประชุมสภา

เมื่อปรากฏว่าการกำหนดมาตรการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวด้วยการให้ระงับการจัดประชุมสภา จะมีผลทำให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณและการใช้จ่ายเงินงบประมาณแล้วเสร็จไม่ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดศาลปกครองสูงสุดจึงให้ยกคำขอกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวดังกล่าว

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. คดีหมายเลขแดงที่ อ.14/2546 คดีหมายเลขดำที่ อ.62/2545

ชื่อผู้ฟ้องคดี นายสังคม วงษ์นอก ที่ 1 นายบรรเลง อุ้นพิกุล ที่ 2 นายชินนทร์ มีนาสันติรักษ์ ที่ 3
ชื่อผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ นายกองการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ 2 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ 3

การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นซึ่งวินิจฉัยให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นข้อบัญญัติที่ไม่ผ่านการพิจารณาของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อปรากฏในเวลาต่อมาว่ามีการนำข้อบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมสภา แล้ว และที่ประชุมมีมติไม่ให้การรับรอง อันมีผลทำให้ข้อบัญญัติตกไปนั้น เป็นกรณีที่เหตุแห่งการฟ้องคดีได้หมดสิ้นไปแล้ว ศาลปกครองจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวอีกต่อไป